

*Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya
bilən əsgərləri, zabıtları, ordusu var.*

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 6 fevral 2021-ci il № 10 (2518) Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyev: Azad edilmiş torpaqlarda minatəmizləmə işləri birinci dərəcəli vəzifədir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 4-də Vüqar Süleymanovu Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinə təyin olunması ilə əlaqədar videoformatda qəbul edib. Dövlətimizin başçısı qəbulda çıxış edib.

- Siz Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinə təyin edirsiniz. Sizə böyük etimad göstərilir. Azad edilmiş torpaqların minalardan təmizlənməsi işi birinci dərəcəli vəzifədir. Bu işlər elə aparılmalıdır ki, işlər başa çatandan sonra hər hansı bir bədbəxt hadisə baş verməsin.

Azad edilmiş torpaqlarda son günlərdə və müharibədən sonra, əfsuslar olsun ki, bədbəxt hadisələr baş verir. Mən Azərbaycan vətəndaşlarına müraciət etmək istəyirəm, onlardan xahiş edirəm ki, azad olunmuş torpaqlara icazəsiz, qanunsuz getməsinlər. Mən insanların bu addımlarını bir tərəfdən başa düşürəm, onlar uzun illər Vətən həsrəti ilə yaşayıblar, hər bir keçmiş məcburi köçkün tezliklə öz doğma torpağına, doğma kəndinə qayıtmaq istəyir, ancaq xahiş edirəm ki, gözləsinlər. Bir qəder gözləsinlər ki, minalardan təmizləmə işləri başa çatsın. Çünki bu, böyük təhlükədir, həm piyadalara, həm avtomobillərə böyük təhlükədir. Müharibədən sonra bir neçə belə bədbəxt hadisə baş verib, insanlar həlak olub, yaralanıb. Eyni zamanda, postlarda dayanan əməkdaşlar da nəzarət işlərini daha ciddi təşkil etməlidirlər ki, azad edilmiş torpaqlara qanunsuz, icazəsiz gedişə son qoyulsun.

Bu bədbəxt hadisələr bir daha onu göstərir ki, mənfur düşmən işğaldan sonra nəinki bütün binalarımızı, bütün tarixi abidələrimizi dağıdıb, eyni za-

manda, hər tərəfi minalayıb. Təkcə təmas xəttinə yaxın olan əraziləri yox, şəhərləri, yolları, önəmli strateji yüksəklikləri minalayıb və bizdə mina sahələrinin xəritələri yoxdur. Ona görə bizim istehkamçılardan üzərinə çox böyük vəzifə düşür. Onlar bu vəzifəni elə icra etməlidirlər ki, azad olunmuş torpaqları tamamilə minalardan təmizləyə bilsinlər.

Azad edilmiş torpaqlarda minatəmizləmə işləri birinci dərəcəli vəzifədir. Bu vəzifə icra olunmadan hər hansı bir inkişafdan söhbət gedə bilməz. Hətta hazırda yolların, dəmir yolunun çəkilişi ilə bağlı işləri də biz ancaq istehkamçılar o

əraziləri minalardan təmizləyəndən sonra görə bilirik. Odur ki, orada istənilən fəallıq, istənilən inkişaf minalardan təmizləmə işindən asılıdır. Ona görə biz həm sürəti artırmalıyıq, eyni zamanda, minalardan təmizləmə işi elə aparılmalıdır ki, yenə də deyirəm, o işlər başa çatandan sonra hər hansı bir təhlükə olmasın.

Agentliyin qarşısında böyük vəzifələr durur. İlk növbədə, işin düzgün təşkil edilməsi məsələsinə diqqət yetirməlisiniz. Təşkilatlanma işi düzgün həll edilməlidir. Yaradılan yeni agentlik dövlət agentliyidir. Əlbəttə ki, ilk növbədə, peşəkar kadrlar seçilib agentliyin işinə

çəlb edilməlidir. Təbii ki, keçmiş ANAMA qurumunun kadrlarından istifadə edilməlidir, eyni zamanda, agentliyin say tərkibi də müəyyən olunmalıdır. Çünki azad edilmiş torpaqlarda işləri sürətlə, keyfiyyətlə qurmaq və aparmaq üçün, əlbəttə ki, agentliyin daha da böyük işçi qüvvəsi olmalıdır.

Yeni texnikanın alınması, əlbəttə ki, növbədə duran əsas vəzifələrdən biridir. Son illərdə bu sahədə texnoloji inkişaf özünü qabarıq şəkildə büruzə verir. İndi elə maşınlar, mexanizmlər, texnika var ki, işi həm sürətləndirir, həm də keyfiyyətlə aparmağa imkan

verir. Ona görə, baxın, dünyanın aparıcı istehsalçıları olan şirkətlərin ən müasir texnikası ölkəmizə gətirilməlidir. Çünki işin keyfiyyəti və sürəti bundan asılı olacaq. Bizim keçmiş köçkünlərimiz 30 il Vətən həsrəti ilə yaşayıblar. Ona görə minatəmizləmə işləri elə aparılmalıdır ki, biz qısa müddət ərzində bərpa işlərinə start verə bilək və beləliklə, vətəndaşlar inşaat işləri başa çatandan sonra öz torpaqlarına qayıda bilsinlər.

Mən ardıcılıqla bağlı öz fikirlərimi dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, birinci dərəcəli vəzifə minalardan təmizləmə işləridir. Sonra ziyanın qiymətləndirilməsi, ondan sonra artıq bərpa işləri aparılacaqdır.

Azad edilmiş torpaqlarda minalardan başqa, partlamamış sursatlar da kifayət qədər çoxdur, bu da təbiidir. Çünki müharibə dövründə gedən döyüşlər təbii ki, azad edilmiş torpaqlarda partlamamış sursatların çoxluğuna səbəb olmuşdur. Odur ki, əraziləri bu sursatlardan təmizləmək də böyük zəhmət tələb edən məsələdir. Siz bu sahədə təcrübəli beynəlxalq mütəxəssisləri cəlb edərək işçilər üçün həm ölkə daxilində təlim kursları keçirməlisiniz, həm də xaricdə qısamüddətli kurslar təşkil olunmalıdır ki, bizim mütəxəssislər, istehkamçılar özləri-özlərini qoruya bilsinlər, eyni zamanda, burada ən qabaqçılıq təcrübə tətbiq edilsin.

Peyk görüntülərindən səmərəli istifadə etməliyik. Peyk görüntüləri bizə əlavə imkanlar yaradır, həm müharibə dövründə, həm də müharibədən sonra, təbii ki, bərpa işlərində. Biz ermənilər tərəfindən qırılmış meşələrin həcmi peyklərdən müəyyən edə bilmişik və indi yerlərdə bunu təsdiq edirik. Meşələrimizin 54 min hektarı Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən qırılıb, talan edilib və satılıb. Peyk görüntüləri, eyni zamanda, minalarla daha çox çirkənlənmiş yerləri də təsbit edir. Ona görə bu imkanlardan da səmərəli istifadə etməliyik.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev: Azad edilmiş torpaqlarda minatəmizləmə işləri birinci dərəcəli vəzifədir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Mən müharibə başa çatandan sonra Müdafiə Nazirliyinə göstəriş vermişdim ki, əlavə istehkamçı taborlar yaradılsın və onlar yaradılsın. Azad edilmiş torpaqlarda minalardan təmizləmə işi ilə bağlı mənə müntəzəm olaraq məlumat verilir və bu günə qədər işin təqribən 80-90 faizini Müdafiə Nazirliyinin istehkamçıları görüblər. Amma sizin rəhbərlik edəcəyiniz agentlik bundan sonra işin əsas hissəsini öz üzərinə götürməlidir. Əlbəttə, Müdafiə Nazirliyinin istehkamçıları bundan sonra da çalışacaqlar. Çünki işin həcmi kifayət qədər böyükdür. Ancaq Minatəmizləmə Agentliyinin ele imkanı olmalıdır ki, bu agentlik ümumi işimizə böyük töhfə versin. Çünki əvvəlki agentliyin texniki təchizatı çox aşağı səviyyədə idi, say tərkibi aşağı səviyyədə idi. Əgər biz bu işi onların öhdəsinə buraxsaydıq, bilinmir neçə il lazım olacaqdı. Bizim vaxtımız yoxdur. Biz keçmiş köçkünləri tezliklə öz doğma torpaqlarına qaytarmalıyıq. Ancaq hər kəs bilməlidir ki, birinci dərəcəli məsələ minalardan təmizləmədir. Deyən ziyanın qiymətləndirilməsi, infrastruktur layihələrinin icrası, evlərin tikilməsi, iş yerlərinin yaradılması - əgər bu işlər görülməsə, insanlar gedib o torpaqlarda necə yaşaya bilərlər? Gərək ev-əşiyi, şərait, suyu, elektriki, yolu, məktəbi, xəstəxanası olsun. Bu, böyük, genişmiqyaslı bir işdir. Mənfur düşmən işğal edilmiş və azad olmuş torpaqlarda hər şeyi dağıdıb. Hətta son günlərə qədər yaşadıkları evləri də çıxarkən məhv edib, yandırdı, ağacları qırıb, xüsusilə Kəlbəcər və Laçın rayonlarında. Ağacların bir hissəsini yük maşınlarına doldurub Ermənistanə satmağa aparıb. Qalan ağacları, sadəcə olaraq, qırıb ki, bizə qalmasın. Özləri tikmədikləri, - azərbaycanlıların yaşadıkları evləri ki, onları zəbt etmişdilər, - yandırdılar, dam örtüklərini, pəncərə çərçivələrini, sanitariya qovşaqlarını çıxarıb aparıblar. Bu biabırçı kadrlar

xarici mediada da kifayət qədər işıqlandırılmışdır. Görün, onlar nələri özləri ilə aparırlar?! Sanitar qovşaqlarını. Mənfur xuntanın özünə ofis yaratdığı Şuşa şəhərinin keçmiş raykom binasında kondisionerləri, radiatorları bu qaçaqçada çıxarıblar. Çünki biz bildirdik ki, onlar oradan necə qaçırdılar. Bəlkə də qaçışda rekord nəticələr göstərmişlər. Amma bu qaçaqçada da bellərinə, yəqin ki, radiator, kondisioner bağlayıb Ermənistanə qaçırdılar. Yəni, bizim bütün infrastrukturumuz, binalar yerlə-yeksan edilib. Ona görə hər kəs başa düşməlidir ki, bu işin miqyası nə qədər böyükdür və Azərbaycan bu bərpə işlərinə təkbaşına start verib. Biz heç kimdən yardım gözləmədən buna start vermişik və bütün işlər plan üzrə gedir. Ona görə siz Müdafiə Nazirliyi ilə sıx əməkdaşlıq etməlisiniz, onlarla görülməli işlərin cədvəlini birgə tutmalısınız, hansı sahələr daha əvvəl təmizlənməlidir, yəni, burada da metodologiya var, dünya metodologiyası var, peyk təsvirləri var.

Bildiyiniz kimi, Ermənistan minalanmış sahələrin xəritələrini bizə verməyib, ona görə burada peyk təsvirləri önəmli rol oynaya bilər. Eyni zamanda, mən hesab edirəm ki, biz özəl şirkətləri bu işlərə cəlb etməliyik. Mən artıq göstəriş vermişəm, indi xarici şirkətlərlə danı-

şıqlar gedir. Hesab edirəm ki, onları cəlb etmək işimizi yüngülləşdirmək üçün önəmli addım olacaqdır. Hesab edirəm ki, bununla paralel olaraq, yerli şirkətlər də yarana bilər. Çünki bizdə bu vaxta qədər belə təcrübə olmamışdır. Ancaq işin həcmi nəzərə alaraq, mən hesab edirəm ki, özəl şirkətlər yarana bilər, Azərbaycanın biznes dairələri burada öz sözünü deyə bilər və beləliklə, biz bu işləri daha qısa müddət ərzində görə bilərik. Əlbəttə ki, bu özəl şirkətlər müvafiq texnika ilə təmin edilməlidir. Eyni zamanda, Minatəmizləmə Agentliyi onlara sertifikatlar da verməlidir, onlar akkreditasiyadan keçməlidir. Həmçinin xarici şirkətlərlə birgə müəssisələr də yaradıla bilər. Ona görə siz agentliyin rəhbəri kimi bu işlərə də fikir verin.

Biz Azərbaycanda minatəmizləmə əməliyyatları üzrə milli standartlar hazırlamalıyıq. Yəni, bu, Azərbaycan standartları olmalıdır, əlbəttə ki, dünya praktikasına da baxmaq lazımdır. Hesab edirəm ki, bizim azad edilmiş ərazilərdə olan bu minalanmanın həcmi bəlkə də dünya miqyasında ən böyük dərəcələrdən biridir. Təmizləmə işləri də, əlbəttə ki, ardıcılıqla aparılmalıdır. Burada da prioritetlər düzgün müəyyən edilməlidir. Siz bu prioritetləri də Operativ Qərargahla mütləq razılaşdırın. Çünki bu prioritet-

lər bizim bərpa işlərimizlə də uzlaşmalıdır. İlk növbədə, misal üçün, infrastruktur obyektleri - indi yollar çəkilir, mütləq o sahədə minatəmizləmə işləri aparılmalıdır, hava limanı tikilir, orada da indi bu işlər aparılır, elektrik xətləri çəkilir, yol boyunca bu işlər görülməlidir.

Yaşayış məntəqələrinə gəldikdə, biz, ilk növbədə, şəhərləri bərpa etməliyik. Ona görə bütün şəhərlərin əraziləri birinci növbədə minalardan təmizlənməlidir. Bununla paralel olaraq, yaxın gələcəkdə bəzi kəndlərdə bərpa işlərinə start veriləcək və mən artıq bunu bildirmişəm. Biz indi "ağıllı kənd" konsepsiyasını da hazırlayıq. Bu konsepsiya, demək olar ki, hazırdır, mənə məruzə edildi, mən bunu təsdiqlədim. "Ağıllı kənd" birinci pilot layihəsi icra ediləcəkdir. Məhz o yerlər də düzgün təsbit edilmişdir. Əkin sahələri və əkin sahələrinə gedən yollar təmizlənməlidir. Bu da prioritetlər sırasındadır. Çünki mənfur düşmən bizim torpağımızı da vəhşicəsinə istismar edib. Azad olunmuş torpaqlarda təkə taxıl altında 90 min hektar sahədən mənfur düşmən qanunsuz istifadə edib və qanunsuz varlanıb. Vaxt itirməmək üçün mənim göstərişimlə bütün güclər artıq səfərbər edilib və müharibə başa çatandan sonra mən dərhal bu işlərə start verdim. Deyə bilərəm ki, payız-

lıq əkin də aparılmışdır. Baxın, müharibə noyabrın 10-da dayandı və biz dekabr ayından payız əkininə başlamışıq. Mənə gündəlik məlumat verilir, 7 min hektarda artıq payız əkinini aparılıb. Yəni, bu, yenə də bizim gücümüzü göstərir. Onu göstərir ki, biz bir dəqiqə də, bir gün də gözləmək istəmirik. Biz bu torpaqlara qayıtmaq istəyirik və keçmiş köçkünlər, əlbəttə ki, bu arzularla 30 il yaşayıblar. Onların hissələrini başa düşmək olar. Amma, eyni zamanda, onların və onlarla birlikdə olanların təhlükəsizliyi birinci dərəcəli məsələdir. Bu yaxınlarda üç nəfər minaya düşüb, bir nəfər həlak olub. Yəni, o işin təşəbbüskarı var. Təşəbbüsü irəli sürən adam özü də xəsarət alıb, yanında olanlar da. Ona görə bu, çox ciddi məsuliyyətdir. Ona görə indi yazlıq əkin üçün sahələrin müəyyənləşdirilməsi prosesi də gedir, torpaqlar müəyyən edilib və o əkin sahələrinə gedən yollar da mütləq prioritetlər sırasında olmalıdır.

İnkişaf etmiş ölkələrdə istehsalçılar indi robotlardan geniş istifadə edirlər, bəzədən istifadə etməliyik. Bir sözlə, ən müasir texnologiyalar, ən son model texnika Azərbaycana gətirilməlidir. Biz güclü bir qurum yaratmalıyıq, ilk növbədə, onun başlıca vəzifəsi əraziləri minalardan təmizləmək olmalıdır. Bizim Dövlət Minatəmizləmə Agentliyimiz ölkə daxilində bütün işləri başa çatdırdandan sonra bu təcrübədən istifadə edərək, xarici ölkələrdə də fəaliyyət göstərə, podratçı kimi işləyə bilər. Beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də bizim bu agentliyin xidmətindən istifadə olunma bilər. Bax, strategiyayı belə qurun. Yəni, bu, agentliyin gələcək fəaliyyəti üçün uzunmüddətli strategiya olmalıdır. Ancaq qısamüddətli və ortamüddətli strategiya torpaqların minalardan təmizlənməsidir ki, bərpa işləri başlansın və vətəndaşlar tezliklə öz doğma torpaqlarına qayıda bilsinlər.

**AZƏRTAC-ın
materialları əsasında**

Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarında yeni tədris ili başlayıb

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin təsdiq etdiyi "Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarının 2021-ci tədris ilinə uzlaşma planı"na əsasən Qarnizon Qoşunlarında yeni tədris

ilinə start verilib.

Yeni tədris ilinin ilk həftəsi ənənəvi olaraq birləşmə və hərbi hissələrdə müxtəlif dərəcəli döyüşə hazırlama vəzifəsinə gətirilmə zamanı şəxsi he-

yət tərəfindən vəzifələrin öyrənilməsi, bölmələrin tapşırıqlarının dəqiqləşdirilməsi və müxtəlif variantlar üzrə məşq etdirilməsi ilə başlayıb.

Naxçıvan Qarnizonunda qoşunların və qərargahların birgə fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi məqsədi ilə yaradılmış koordinasiya qrupu xəbərdar etmə və məlumat mübadiləsində çevikliyin təmin edilməsi, daxil olmuş əməliyyat məlumatlarının qəbulu, təhlili, operativ analizi və hər bir siqnal üzrə yerinə yetirilən fəaliyyətlərin alqoritminin müzakirəsi və təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə qoşunlarda olub. Birləşmə və hissələrin fəaliyyətinə nəzarət edən koordinasiya qrupu mövcud problemləri qeyd edib, onların qısa müddətdə aradan qaldırılması üçün birləşmə və hərbi hissə koman-

dirləri ilə tapşırıqlar yerində dəqiqləşdirilib.

Qarnizonun döyüş hesabata uyğun olaraq qoşunların xəbərdar edilməsi, həyəcan siqnalı ilə qaldırılması, cəmləşmə rayonlarına çıxarılması, gizli idarə olunması və qəfil ortaya

çıxan tapşırıqların icrası üzrə məşqlər və təlimlər müxtəlif səviyyələrdə növbəti bir neçə gündə də davam edəcək.

**Baş leytenant
Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi**

Türkiyədən Azərbaycana yeni mühəndis texnikası və avadanlıqları gətirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Azərbaycan Ordusu-

nun mühəndis qoşunlarının maddi-texniki təminatının yaxşılaşdırılması, azad edilmiş ərazilərdə aparılan minalardan təmizləmə işlərinin sü-

rətləndirilməsi və təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi istiqamətində fəaliyyətlər davam edir.

Bu fəaliyyətlər çərçivəsində Türkiyə Respublikasından alınan müasir tələblərə cavab verən mühəndis texnikası və avadanlıqlarının bir hissəsi ölkəmizə gətirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, texnika və avadanlıqlar azad edilmiş ərazilərimizdə dislokasiya olunan Azərbaycan Ordusunun mühəndis-istehkam bölmələrinin sərəncamına verilərək yaşayış məntəqələrimizin və əkin üçün yararlı olan ərazilərin minalardan və partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənməsi işlərinə cəlb ediləcək.

Hərbi qulluqçularımız "Qış təlimi-2021"də yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirirlər

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Türkiyə Respublikasında keçirilən "Qış təlimi-2021"də Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi qulluqçuları yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirirlər.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi qulluqçuları təlimə hazırlıq məşqlərini bitirərək aktiv fazada fəaliyyətləri icra edirlər. Hərbi qulluqçularımızın bir qrupu Qars şəhərindəki təlim mərkəzində çətin relyefli və qarlı ərazilərdə, digər bir qrupu isə Kayseri şəhərində paraşütçü komandolar hazırlayan mərkəzdə məşqlərə cəlb ediləblər.

Çətin iqlimi və relyefi ilə fərqlənən ərazilərdə döyüş əməliyyatlarının aparılması tapşırıqlarını yerinə yetirən heyətlərin ərazidə məskunlaşma qabiliyyətləri və təchizatları da yoxlanılır.

Partlayış nəticəsində hərbi qulluqçumuz həlak olub

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, fevralın 4-də günorta saatlarında Ağdam rayonu ərazisində partlayış baş verib.

Hadisə nəticəsində əsgər Zeynalov Qubad İslam oğlu həlak olub.

Digər iki hərbi qulluqçumuz Babayev Nəmət Novruz oğlu və Məlikməmmədov Balaqardaş Mübariz oğlu müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıblar. Hazırda yaralıları həkim nəzarətindədir, həyatları üçün təhlükə yoxdur.

Hadisə ilə bağlı cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi həlak olan hərbi qulluqçunun yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir!

Müdafiə Nazirliyi fevralın 1-dək Azərbaycan Ordusuna Yardım Fonduna daxil olan vəsaitin məbləğini açıqlayıb

Müdafiə Nazirliyi cari il fevralın 1-dək Azərbaycan Ordusuna Yardım Fonduna daxil olan vəsaitin məbləğini açıqlayıb.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat Xidmətindən AZƏRTAC-a bildirlər ki, indiyədək Fonda 212 milyon 156 min 968,42 manat, 11 milyon 176 min 390,65 ABŞ dolları, 183 min 484,92 avro, 593 min 924,33 türk lirəsi, 1844,72 ingilis funt sterlinqi və 5 milyon 398 min 550 rubl məbləğində vəsait daxil olub.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev 2020-ci il dekabrın 8-də Azərbaycan Ordusuna Yardım Fondunun yaradılması ilə bağlı Fərman imzalayıb.

Mühəndis qoşunları müharibə şəraitində hücum edən qoşunlarımızın maneəsiz düşmənin müdafiə xəttini yarıaraq onun fortifikasiya qurğularını qısa zamanda asanlıqla keçməsinə təmin edirdi. Həmçinin döyüşlər zamanı işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə hərbi avtomobillərin, döyüş texnikalarının rahat və təhlükəsiz hərəkəti üçün yolları minalardan təmizləyərək dağılmış yolları hamarlayıb bərpa etmiş, lazım olan yerlərdə isə yeni yolların açılması işlərini həyata keçirmişdir.

Bölmələrimizin qarşılıqlı fəaliyyəti nəticəsində işğaldan azad edilmiş torpaqlarımız düşməndən azad edilib. Hər bir azərbaycanlı qazanılan Qələbənin sevincini yaşayır, tezliklə işğaldan azad edilən torpaqlarımızın səfəli yerlərini görmək istəyir. Ancaq unutmamalıyıq ki, düşmən məğlubiyyətinə baxmayaraq işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə hər-tərəfli təminatın yüksək səviyyədə təşkil olunması məqsədilə üzərlərinə düşən vəzifənin öhdəsindən gəlirlər. Yollarla təhlükəsiz hərəkətin təmin edilməsi üçün partlamamış mermilərin, minaların aşkar olunması və zərərsizləşdirilməsi prosesini uğurla yerinə yetirirlər. Hərbi qulluqçularımız müasir avadanlıq və vasitələrdən istifadə etməklə düşmən tərəfindən basdırılan minaları və partlayıcı maddələri aşkar edərək, xüsusi üsulla məhv edirlər. Bu zaman təhlükəsizlik qaydalarına ciddi riayət edilir. Çünki hərbi müvəqqəti qarşıya qoyulan tapşırığın yerinə yetirilməsi zamanı həyatı təhlükə ilə üzbəüz dayanır. Belə çətin və şərəfli vəzifənin öhdəsindən yalnız seçilmiş şəxslər gəlirlər."

Burada bizi kapitan Roman Sərkərov qarşıladı. İlk növbədə qarşıya qoyulan tapşırıqlardan danışan zabıt bildirdi ki, tabeliyində olan bölmə üzərinə düşən vəzifənin öhdəsindən gəlirlər. "Mühəndis qoşunları müharibənin ilk vaxtlarında olduğu kimi, hal-hazırda da işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə hər-tərəfli təminatın yüksək səviyyədə təşkil olunması məqsədilə üzərlərinə düşən vəzifənin öhdəsindən gəlirlər. Yollarla təhlükəsiz hərəkətin təmin edilməsi üçün partlamamış mermilərin, minaların aşkar olunması və zərərsizləşdirilməsi prosesini uğurla yerinə yetirirlər. Hərbi qulluqçularımız müasir avadanlıq və vasitələrdən istifadə etməklə düşmən tərəfindən basdırılan minaları və partlayıcı maddələri aşkar edərək, xüsusi üsulla məhv edirlər. Bu zaman təhlükəsizlik qaydalarına ciddi riayət edilir. Çünki hərbi müvəqqəti qarşıya qoyulan tapşırığın yerinə yetirilməsi zamanı həyatı təhlükə ilə üzbəüz dayanır. Belə çətin və şərəfli vəzifənin öhdəsindən yalnız seçilmiş şəxslər gəlirlər."

Döyüş təəssüratlarını bizimlə bölüşən zabıt bildirdi ki, hər birimiz illərdir bu günün həsrəti ilə yaşayır, mütəmadi olaraq hərbi bilik və vərdişlərimizi təkmilləşdirirdik. "Əks-hücum əmri verildiyi zaman sevincimin həddi-hüdudu yox idi. Düşməndən şəhid

İşğaldan azad olunan torpaqlarımız minalardan və partlayıcılardan təmizlənir

olan qardaş və bacılarımızın qisasını almaq istəyirdik. Bölmələrimiz irəlilədikcə azad olunan ərazilərimizi təmizləyirdik. Ağdam Cümə məscidində daxil olduğum an heç vaxt yaddaşımdan silinməyəcək. 1993-cü ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilən digər tarixi abidələrimiz kimi, Ağdam Cümə məscidi də yandırılıb, ciddi dağıntılara məruz qalıb. Ətrafda minaların və partlayıcı maddələrin olub-olmaması yoxlanıldıqdan sonra məsciddə illər sonra azan da səsləndirildi. Şükürlər olsun ki, Zəfər gününü görmək, qələbə sevincini yaşamaq mənə də qismət oldu. İnşallah, tez bir zamanda Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə xarabalıq halına salınmış rayonlarımız, kəndlərimiz gülüstana çevriləcək."

Daha sonra ərazidə minadan təmizləmə işlərinə nəzarət edən baş leytenant Camal Əzizbəyli ilə həmsöhbət olduq. Hərbi qulluqçu bildirdi ki, döyüşlər zama-

nı bütün qoşun növləri hazırlıqlarının nə qədər yüksək səviyyədə olduğunu nümayiş etdirdilər. "Döyüş meydanında qazandıığımız qələbə qoşun növlərinin bir-biri ilə sıx əlaqəli olduğundan irəli gəlir. Biri digəri olmadan qələbəyə doğru tək irəliləyə bilməz. Hər biri ayrılıqda böyük əhəmiyyət kəsb edir. Mühəndis qoşunları düşməne itki verir-mək, onun irəliləməsinə ləngitmək, bütün silah növlərinin atəşi ilə zərbə vurmaq üçün əlverişli şərait yaradır. Həmçinin düşmənin manevr etməsinə məhdudlaşdırır və ya onları öz qoşunlarımız üçün lazım olan istiqamətdə hərəkət etməyə məcbur edir. Bu məqsəddə istehkamçılar ərazidə qurulan mina-partlayış vasitələri, süni şəkildə yaradılan maneələr, tikililər və obyektlərin dağıdılması ilə çatırlar. Vaxtında düzgün şəkildə aparılan mühəndis işlərinin və təmas xəttində olan bölmələrimizin sayıqlığı nəticəsində düşmənin hücumu-

nun qarşısı alındı. Ali Baş Komandanın əmri ilə əks-hücum əməliyyatına başladım. Hər birimiz torpaqlarımızın azadlığı uğrunda mübarizə aparırdıq. Çox sevinirəm ki, uğurla başladığımız əks-hücum əməliyyatı Zəfərlə başa çatdı."

Ərazidə işləyən hərbi mühəndislərin hər birinin peşə vərdişlərinə dərin yiyələnməsi aydın sezilirdi. Detektorun signalından sonra müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Zair Əliyevin axtarış sahəsində təhlükəli maddənin olması haqqında məlumatı diqqətimizi cəlb etdi. Hərbi mühəndis daha dəqiq və səliqəli hərəkətlərlə ərazinin kəşfini aparırdı. Müvəqqəti ərazidə partlamayan mermilərin olması haqqında bölmə komandirinə məruzə etdi. Mərmilərin təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunması məhv edildi.

Oyrendik ki, hərbi qulluqçu əslən Laçın rayonundandır. O, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərin iştirakçısıdır. "Böyüklərimizdən işğaldan azad edilən torpaqlarımızın gözəlliyi haqqında çox eşitmişdim. Həmişə xəyallarımda o yerlərə səyahət edərdim. Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında işğala son qoyanların sıralarında olmağımla fəxr edirəm. Biz şəhidlərimizin qanını yerdə qoymadıq. Əminəm ki, tezliklə işğaldan azad edilən torpaqlarımızı minalardan təmizləyəcəyik. Doğma yurd-yuvalarından didərgin düşən soydaşlarımız isti ocaqlarına geri dönəcəklər. Yəni bu yerlərdə sülh və əmin-amanlıq hökm sürəcək. Qürurluyam ki, qalib ordumuzun hərbi qulluqçusu yam."

İşğaldan azad edilən torpaqlarımızı gözdə tutub pis niyyətli düşmənin əməllərinin bir daha şahidi olursan. Evlərimiz və tarixi abidələrimiz dağıdılmış, məşələrimizdə ağaclar qırılaraq yandırılmışdır. Ancaq rəşadətli ordumuz işğala son qoydu. Bütün dünya ictimaiyyətinə çatdırdı ki, biz torpaqlarımız uğrunda mübarizə apardıq və döyüş meydanından qalib ayrıldıq. İnşallah, tezliklə Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında bu yerlər minalardan təmizlənəcək və bu ərazilərdə yenidənqurma işləri aparılacaqdır.

**Baş leytenant
Ruslan HƏSƏNZADƏ,
"Azərbaycan Ordusu"**

“Bir millət, iki dövlət!” prinsipi romantizm deyil, həqiqətdir

Prussiya generalı Karl fon Klauzevits (1780-1831) məşhur “Müharibə haqqında” əsərində müharibəni zorakılığın köməyi ilə siyasətin davamı olaraq xarakterizə edib. Lakin onun vurğuladığı müharibə ümumi bir savaş deyil. Çünki o, sıx vəziyyətdə olan siyasi tənliyi açan məhdud, taktiki və nəticəyə - nümlü müharibənin əhəmiyyətindən bəhs edib. Başqa sözlə desək, siyasi hədəfə çatmaq üçün müharibədən başqa yol olmadıqda, müharibə siyasi vasitə rolunu oynayır. Bu baxımdan, bu gün Ermənistan-Azərbaycan müharibəsinin nəticələrinə baxdıqda Klauzevitsin Azərbaycanın nəzərində işarə etdiyi mənanı özündə əks etdirdiyini görmək olar: “Siyasi hədəflərin reallaşdırılması”. Belə ki, ədalətli və qanuni hədəflərinə çatması üçün müharibə yolu Azərbaycanın qarşısında yeganə seçim kimi qaldı. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Türkiyənin Konya vilayətində yerləşən Səlcuq Universitetinin rektoru, professor Metin Aksoy Azərbaycanın Vətən müharibəsində qələbəsini şərh edərkən söyləyib.

Beynəlxalq hüquqa hörmət edən bir dövlət kimi Azərbaycanın müharibəyə başlayan tərəf olmasının mümkünsüzlüyünü vurğulayan professor deyib: “Beynəlxalq sistemin “ərköyün uşağı” olan Ermənistanın əvvəlcə 2020-ci il iyulun 12-də, sonra isə sentyabrın 27-də həyata keçirdiyi hücum və tərribatlar Azərbaycanı cavab verməyə məcbur etdi. Yəni, Azərbaycanın müharibə yolunu seçməsinin səbəbi Qarabağ münaciyyəsinin mövcud vəziyyəti ilə bağlı idi. Çünki Ermənistanın tərribatları, hücumları xaricində münaciyyət demək olar ki, “dondurulmuş” vəziyyətdə idi. Bu isə torpaqların bir hissəsi uzun illər Ermənistan tərəfindən işğal edilən Azərbaycan üçün bu işğalın leqallaşdırılmasından başqa bir şey demək deyildi. Azərbaycanın münaciyyəni həll etmək üçün beynəlxalq cəhdləri bir sıra dövlətlərin Cənubi Qafqazdakı maraqlarına görə nəticəsiz qaldı. Bu da artıq Azərbaycanın öz torpaqlarını qaytarması üçün müharibədən başqa yol qalmadığına işarə edirdi. Bundan əlavə, Azərbaycan artıq 20 ildən çoxdur ki, Türkiyənin də dəstəkləri ilə ordusunu təkmilləşdirmək yolunda iri addımlarla irəliləyirdi. Azərbaycanın torpaqlarını qaytarması üçün seçdiyi vaxt da son dərəcə vacib idi. Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycan dəyişən global və regional tənliyi olduqca yaxşı təxmin etmişdi. Ermənistan hər zaman olduğu kimi, bu savaşa da ona yaxın ölkələrdən dəstək gələcəyini hesablamışdı. Lakin bu, belə olmadı.

Bu məsələnin digər hissəsi isə ötən zaman ərzində Azərbaycanın dünyanın lider ölkələri ilə əlaqələrini yaxşılaşdırması, ticarətinin həcmi artırması idi. Bundan əlavə, Ermənistanın dəstəklənməsi bu dəstəyi verən ölkələrin Azərbaycanla çox sıx bağlıları olan Türkiyəni də qarşılarında görməsi ilə nəticələnə bilərdi. Bütün bu amilləri göz önünə gətirdikdə, yaranan müharibə vəziyyətində Ermənistanın lehinə işləyən köhnə şərtlərin artıq mövcud olmadığını görmək mümkündür. Bütün bu səbəblər Azərbaycanın torpaqlarını qaytarılması istiqamətində yürütdüyü siyasətin hədəflərinin reallaşmasına kömək etdi.

Bununla da sentyabrın 27-də Ermənistanın tərribatları nəticəsində başlanan qarşıdurma noyabrın 9-da imzalanan atəşkəslə sona çatdı. Azərbaycanın 28 il əvvəl Ermənistan tərəfindən işğal edilən torpaqları bu müharibədən sonra öz sahibinə qayıtdı”.

Professor qeyd edib ki, əvvəlcə bu razılaşmanı imzalamaq istəməyən Ermənistan sonradan Şuşaya daxil olan və Xankəndiyə yaxınlaşan Azərbaycan Ordusunun daha da irəliləyəcəyini anladı. Azərbaycan Ordusunun irəliləməsi strateji baxımdan özünü burada da bürüzə verdi. Əldə olunan razılığa əsasən, Azərbaycanın uzun illər işğal altında qalan torpaqlarının geri qaytarılması ilə yanaşı, Naxçıvanla da quru yolu ilə nəqliyyat dəhlizi açılacaq. Bu da Azərbaycanın uzun illər davam edən qarşıdurmanı öz lehinə nəticələndirməsi ilə yanaşı, böyük qazanc əldə etməsinə vəsələ oldu.

“Burada qardaş ölkə olan və hər platformada “Bir millət, iki dövlət” prinsipi əsasında daim Azərbaycanı dəstəkləyən Türkiyənin də qazanclarını qeyd etmək lazımdır. Türkiyənin global meydanda nüfuzunu daha da artıran ən böyük amillərdən başlıcası Azərbaycanın Vətən müharibəsində istifadə etdiyi Türkiyə istehsalı dronlardır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin türk əsgərlərinin sülhməramlı missiyada iştirak edəcəyini vurğulaması Türkiyənin bölgədəki varlığını möhürlədi. Azərbaycanla Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında qurulacaq nəqliyyat dəhlizi, eyni zamanda, Türkiyənin quru yolu vasitəsilə Orta Asiyaya bağlanmasına böyük töhfə verəcək”, - deyər Metin Aksoy bildirib.

Xalqın, dövlətin adına xad olan hər xatirə bir tarixdi; xatirələrdə də tarixi yaşatma qüdrəti var. Yaşadılmalı xatirələri yaşatmaq missiyası da vətənpərvərlikdi. Jurnalistika belə gözəl bir missiyanın icraçısıdır...

Azərbaycan Ordusunun Vətən müharibəsində qələbəsi həm işğalı sonlandırdı, həm də Cənubi Qafqazda bir terror şəbəkəsini sıradan çıxartdı. Bu, etiraf etsə də, etməsə də, erməniliyin böyük məğlubiyyəti oldu. Erməni işğalını 44 günə sonlandıran bu qələbənin icraçıları sentyabrın 27-nə kimi əsgəriydilər, Vətən müharibəsində döyüşçü oldular. Ali Baş Komandanın əmri ilə əks-hücum əməliyyatı kimi başlayan, Vətən müharibəsi kimi davam edən 44 günlük döyüşlər azərbaycançılığın qələbəsi olaraq tarixləşdi. 8 noyabr Zəfər günü kimi qeyd ediləcək, Zəfər gününün ovqatı isə - həmişə. Bu ovqatı ictimaiyyət qalibləri xatırlayıb yaşayacaq, qaliblər - xatirələrini. Bu xatirələr yaşarı xatirələrdi; danışıldıqca yaşadılacaq, yaşadıqca danışılacaq.

Elə bil dünənləyirdi - hərbi xidmətin ilk günləriydi. Onda da belə maraqla, istəklərlə kəlmələyirdilər. Birbirini daha yaxından tanımaq üçün, bir-birinə bir qədər də ətraflı bələd olmaq üçün. Nicat Göyüşov Goranboydan, Nicat Yaqubov Bakıdan söz açmırdı. Hərbi mundir geyinəli onlar üçün ən duyğusal məkən döyüş növbətçiliyi apardıqları mövqə idi. Onların Vətənə sevgisi, Goranboydan, Bakıdan yox, bu mövqedən başlanırdı; hər cümlədə Vətən vardı, döyüş istəyi - döyüş əzmi, qələbə ruhu vardı...

Bir dəfə Nicat Yaqubov komandirlərinə demişdi: “Ordumuz güclüdü, torpaqlarımızı işğaldan döyüşlə azad etməyə qadirdi. Həmin döyüşlərdə kaş biz də iştirak edəydik...”. Komandir onun niyyətini, istəyini böyük vətənpərvərlik adlandırmışdı, fikrini “Ali Baş Komandanın əmri ilə başlanacaq döyüşlərdə iştirak edə bilərsiniz də, qəhrəmanlıqla vuruşacaqsınız da”, - Nicatı da, digər əsgərləri də duyğulandıran kəlmələrlə təmamlamışdı...

Hərbi xidmətlərinin ilk ayları idi. Döyüş növbətçiliyinə də gedirdilər, digər əmrləri də məsuliyyətlə yerinə yetirirdilər. Komandirləri döyüş hazırlığında fərqləndiklərinə görə ikisinə də təşəkkür elan etmişdi və “Döyüşlərdə də təşəkkür alacağınıza əminəm”, - demişdi...

Ermənistan silahlı birləşmələri böyük tərribat niyyətiylə bütün istiqamətlərdən (bəzi istiqamətlərdə Azərbaycan torpaqlarından) hücumu keçdi...

Əsgərlərin istəyi Ali Baş Komandanın əks-hücum əməliyyatı əmriləyə gətirilmişdi. Onların xidmət etdiyi bölmə də döyüşə cəlb olundu. Komandirlə mükəllimə - ləşməsinə xatırlayan Nicat Yaqubov gözücu Nicat Gö-

yüşova baxmağa macal tapdı. Baxışlar kəlmələşdi...

Suqovuşan mühüm strateji məntəqə idi. Düşmənin bu istiqamətlərdə olan qüvvələri Suqovuşandan idarə olunurdu, Suqovuşanın erməni hərbiçilərindən təmizlənməsi həm bu idarəetmənin qarşısını alardı, düşmənin qüvvələrində kifayət qe-

sədaqət işğalçılığı əzib keçdi - Talış kəndi düşməndən azad edildi...

Oktyabrın 3-də Suqovuşan işğaldan azad edildi...

Komandir əsgər Nicat Göyüşova da, əsgər Nicat Yaqubova da təşəkkür elan etdi...

Onlar da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Düşüncələr

“Zəfər gününün ovqatı həmişə yaşanılacaq”

dər gərəki çaşqınlıq yaranardı, həm də Ağdərəyə gedən yol tamamilə bağlanardı.

Əks-hücum əməliyyatı başlanan gün Suqovuşan istiqamətində də hücum başladı. Nicatgilin böliüyü də hücum xəttində idi. Döyüşürdülər...

Döyüş əmrini yerinə yetirmək, mövqə qələbəsi qazanmaq üçün döyüşürdülər.

İkisi də bildirdi ki, 2016-cı ilin aprelində Talış kəndi uğrunda ağır döyüşlər getmişdi. Kendin ətrafındakı strateji yüksəkliklər ordumuzun nəzarətinə keçmişdi. Düşmənin bu kənddən sıxışdırılmışdı, ancaq kənddə möhkəmlənmək mümkün olmamışdı.

2020-ci il sentyabrın 27-də Suqovuşan istiqamətində başlanan döyüşlərdə Talış kəndinin işğalçılardan təmizlənməsi əmri verildi. Nicat Göyüşov da, Nicat Yaqubov da döyüşlərin sırasındaydılar. İkisi də 2016-cı ilin Aprel döyüşlərinin davamı kimi döyüşürdü. Hər ikisi o döyüşlərdə şəhid olanların ruhunu da sıralarında bilib döyüşürdü. Hər ikisi o döyüşü şəhidlərin qisas döyüşü bilib döyüşürdü. Onlar da digərləri kimi qəhrəman olmaq üçün döyüşürdü; qəhrəmanlıqla döyüşürdü; vətənsəverlik, Hərbi anda

İlham Əliyevin qürurla dedi-yi kəlamları qürurla xatırladırlar: “Şuşa Qarabağın tacıdır! Şuşanın azad edilməsi həm böyük siyasi, həm də böyük strateji, eyni zamanda, çox böyük mənəvi mənə daşıyır. Biz Şuşaya qayıtdıq, biz Şuşanı qaytar-dıq, biz Şuşada yaşayaca-ğımız”. Onlar da bu fikirləri dö-yüşçü yoldaşlarının əhatə-sində qürurla yaşadırlar, bə-şəri qürur olduğuna əminlik-lə yaşadırlar. Onlar da Şuşa-ya “ruhumuzun beşiyi” de-dilər. Onlar da bu qələbəyə işğalı sonlandıran möhtə-şəm qələbə dedilər, ermə-niliyi dizə çökdürən bu tarixi zəfərə onlar da əbədiyyət işığı dedilər...

Hər ikisinin hərbi xidməti davam edir, hər ikisi nümunəvi əsgərdir...

Vətən müharibəsi tarixləşdi. Arada Nicat Yaqubov neçə aylar əvvəl komandir-ne dedi-yi sözləri xatırlayır: “Döyüşlərdə kaş biz də iştirak edəydik”. Bu xatırlatma-nın doğmalığı Nicat Göyüş-ovu da duyğulandırır, di-gər əsgərləri də. Həmin gün-nün xatırlatmasıyla Vətən müharibəsinin döyüşlərin-dən danışırırlar. Qəhrəman-lıqları, qəhrəmanları xatırla-yırlar. Hər cümlədə Vətən var, qələbə sevinci, qələbə-nin qüruru var. Əsgərlər Və-tən müharibəsində qazanı-lan zəfəri “Mən azərbay-

canlıyam!” deyənlərin ömr-rünün bundan beləsinin qür-rur bayrağı bilirlər...

Müharibədə döyüşlər həm ordunun qüdrətinin, həm də döyüşçülərin döyüş əzminin, qələbə ruhunun göstəricisi olur. Əsgər qə-tiyyətlidirsə, ordu qətiyyətlidir, əsgər güclüdirsə, ordu güclüdür, əsgərin döyüş hazırlığı yüksəkdirsə, ordunun döyüş hazırlığı yüksəkdir. Bu, müharibələr tarixində təsdiqini tapmış tezislərdəndir. Müharibə tarixləşir, döyüşlər tarixləşir, tarixləşən döyüşlərin ayrı-ayrı məqamlarını (döyüşün ge-dişini) döyüşçülər yaşadır - təəssürat kimi, xatirə kimi. Vətən müharibəsinin iştirakçıların indiki təəssüratları zaman anlamında sabah xatirə olacaq. Təəssüratların xatirələrlə müqayisədə bir qədər dolğun, dəqiq olduğunu kimsə inkar edə bilməz. Müharibədən sonra döyüşçünün döyüşü yoldaşı ilə döyüşləri, döyüşənləri, qəhrəmanlıqları, qəhrəmanları xatırlamasına, fikirlərin fikirləri tamamlamasına (bu tamamlama həm də faktların dəqiqləşdirilməsi baxımından gərəkdir) ən yaddaqalan olmaqla, fərdlərin tarixi könül söhbəti deyərdim.

İctimaiyyət ordumuza həmişə güvənib, onun qüdrətinə dönməzləklə inanıb. Suqovuşanın, Cəbrayılın, Füzulinin, Zəngilanın, Qubadının, Şuşanın işğaldan azad edilməsi ictimaiyyətin yaşadığı sevinci heç kim necə varsa, elə ifadə edə bilməyəcək. Bu sevinci Vətən müharibəsinin iştirakçısı olmuş döyüşçülər necə yaşayıb? Asudə vaxtlarda Nicat Yaqubov da, Nicat Göyüşov da döyüşçü yoldaşlarıyla söhbət edəndə bu sualın cavabı olası mətləblərdən də söz açırlar. Yaralanmış döyüşçünü döyüşdən çıxardanda şəhid olan döyüşçünü də xatırlayırlar, müharibə başlayalı döş cibində gəzdirdiyi bayrağımızı yaralananda son nəfəsində köksünə sıxan döyüşçünü də...

“Şuşa işğaldan azad ediləndə yaşadığımız ovqatı sözlə ifadə edə bilmirəm”, - əsgər Nicat Yaqubov belə deyir.

“Dekabrın 10-da Azadlıq meydanında keçirilən Zəfər paradi həmin ovqatı gözəl tamamladı”, - əsgər Nicat Göyüşov belə deyir...

“Vətən müharibəsinin iştirakçısı olmuş digər əsgərlər kimi biz də özümüzü bütün döyüşlərin iştirakçısı bilirik”, - digər qazilər kimi onlar da belə deyirlər.

“Biz də Vətən müharibəsinin bütün iştirakçılarının döyüş yoldaşlarıyıq”, - belə də deyirlər.

Vətən müharibəsi müqəddəs müharibə idi, qələbə də müqəddəs qələbədi. Əsgərlərin belə düşüncələri də qələbənin müqəddəsliyindən bərinər. Əsgərlərlə kəlmələşən elə gəlir ki, Vətən müharibəsində o da iştirak edib...

Mübariz MUSAYEV,
“Azərbaycan Ordusu”

Gənclər Günü münasibətilə silsilə tədbirlər keçirilib

2 Fevral - Gənclər Günü ilə əlaqədar Hərbi Hava Qüvvələri və Hərbi Dəniz Qüvvələrində, birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı hərbi təhsil müəssisələrində, qarnizon İdeoloji və Mədəniyyət mərkəzlərində silsilə bayram tədbirləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, tədbirlərdə çıxış edənlər Gənclər Günü'nün təntənəli surətdə qeyd olunmasının ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu, Ümummilli Liderin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda dövlət gənclər siyasətinin əsasının qoyulduğunu və bu gün də həmin siyasətin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini xüsusi vurğulayıblar.

Tədbirlərdə Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzi, Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzi, eləcə də rayon mədəniyyət şöbələrindən yaradıcı kollektivləri şəxsi heyət qarşısında maraqlı proqramlar ilə çıxış ediblər.

* * *

Naxçıvan Qarnizonu qarşısında "2 Fevral - Gənclər Günü" ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilib.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim-Tədris Mərkəzin-

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Mən çox şadam ki, son illər ərzində Azərbaycanda vətənpərvər, güclü, milli ruhda tərbiyə almış gənc nəsil yetişib. On yeddi ildir ki, mən Azərbaycanın rəhbəriyəm. Bu illər ərzində yetişən insanlar bu torpaqları azad etdilər.

caət bunu bir daha sübut etdi. Tədbirdə vətənpərvərlik ruhunda və ordumuzun qüdrətindən bəhs edən videoçarxlar nümayiş etdirilib.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi plana əsasən, "2 Fevral - Gənclər Günü" ilə əlaqədar Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "N"

nın qoyulduğunu vurğuladı. "Tarixən hər bir xalq özünün xoşbəxt gələcəyə olan ümidlərini ilk növbədə gənc nəsillə bağlayır. Bu baxımdan sağlam düşüncəli və savadlı nəslin yetişdirilməsi hər bir ölkə üçün ən başlıca məsələdir. Çünki ölkənin gələcək müqəddəratı bugünkü gənclərdən asılı olacaqdır. Nəsillər dəyişir, ölkələr inkişaf edir. Lakin ənənələr, milli dəyərlər yaşayır və ölkənin hərtərəfli, uğurlu inkişafına hər bir insan öz töhfəsini verməlidir. Ulu Öndərin prezidentliyi dövründə ölkə gəncləri onun diqqət və qayğısını daim hiss ediblər. Əsas Ümummilli Lider tərəfindən qoyulan dövlət gənclər siyasətinin nəticəsidir ki, bu gün ölkəmizdə idarəetmə bacarığı ilə seçilən intellektual, dünyagörüşlü yeni nəsil yetişib. Bu gün gənclər siyasəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Azərbaycan gənclərinin günümüzün müasir, inkişaf etmiş, yüksək intellektli aparıcı qüvvə kimi formalaşmasında, birmənalı olaraq, dövlətimizin aparıcı gənclər siyasətinin mühüm rolu var və Azərbaycan əhalisinin 31, ordunun 75 faizini təşkil edən gənclər ölkəmizin hərbi qüdrətini artırmasında, cəmiyyətimizin inkişafında böyük xidmətlər göstərərək, dövlət və ordu quruculuğunda fəal iştirak edirlər. Gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunması onun mənsub olduğu xalqın rifahının, ölkənin çiçəklənməsinin rəhnidir. Bu gün böyük ictimaiyyətə demək olar ki, müasir Azərbaycan gəncliyi milli-mənəvi dəyərlərimizi, doğma ana dilimizi, ata-babalarından qalan gözəl adət-ənənələrimizi göz bəbəyi kimi qoruyub yaşadır. O, öz həyatını qararkən, ilk növbədə müstəqil Azərbaycanın bu günü və gələcəyi haqqında düşünür, əməli fəaliyyətində yüksək vətəndaşlıq hisslərinə malik olduğunu nümayiş etdirir. Bu gün qətiyyətlə

dəyə bilirik ki, ölkə gəncləri Prezident cənab İlham Əliyevin uğurla apardığı daxili və xarici kursu alqışlayır, bu siyasətin icrasında daim onun yanında olurlar. Əziz gənclər, bayramınız mübarək!" Zabit şanlı və tarixi qələbəmizdən də söz açaraq, Azərbaycan gəncinin, Azərbaycan əsgərinin Vətən müharibəsində göstərdiyi şücaətindən, cəsarətindən, mübarizliyindən danışdı. Bu zəfərin Azərbaycan gəncinin sonsuz Vətən sevgisinin, iradəsinin, qətiyyətinin və yüksək döyüş hazırlığının qələbəsi olduğunu vurğuladı. "Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan gənci tarixi zəfər qazandı, Azərbaycan xalqının qəhrəman xalq olduğunu bütün dünyaya bir daha göstərdi. İşğalda olan torpaqlarımızı azad edərək

si heyəti bayram münasibətilə təbrik edərək, xoş arzularını çatdırdılar. Sumqayıt gəncləri arasında əsgərlərə məktublar və kitablar hədiyyə etdilər.

Tədbirin bədii hissəsində incəsənət nümayəndələri, Xalq artistləri Mələkxanım Əyubova, Nazpəri Dostəliyeva və əməkdar artist Könül Kərimova şəxsi heyəti Gənclər Günü münasibətilə təbrik edərək, vətənpərvər ruhlu mahnılar ifa etdilər.

Tədbir H.Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivinin maraqlı konsert proqramı ilə davam etdi.

**Baş leytenant
Mahmud MÖHBALİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində Gənclər Gününe həsr edilmiş dəyirmi masa keçirilib. Koronavirus pandemiyası səbəbindən ölkəmizdə elan edilmiş karantin qaydalarına riayət edilməklə muzeyin konfrans zalında keçirilən tədbirdə öncə Ümummilli lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Muzeyin əməkdaşı Həcər Əliyeva tədbiri açaraq ölkəmizdə Gənclər Günü ilə bağlı öz düşüncələrini bölüşdü. Koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar ölkəmizdə fəaliyyət imkanları xeyli məhdudlaşdırsa da, mövcud reallıqları nəzərə almaqla, 2 Fevral - Gənclər Günü ilə bağlı tədbir aktualıq kəsb etdi.

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyinin rəisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizağa Qənizadə çıxışında 1996-cı ildə Ümummilli lider Heydər Əliyevin dəstəyi ilə gənclərin ilk forumunun keçirildiyini, bunun gənclər siyasətinə dövlət səviyyəsində böyük təkan vermiş olduğunu qeyd etdi. Gənclərimizin böyük bir qisminin taleyini Silahlı

də keçirilən tədbirdə Vətənimizin azadlığı və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi yad edilib. Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun zabiti polkovnik-leytenant Fariz Sərxanov, Vətən müharibəsinin iştirakçısı əsgər Coşqun Məhərrəmov və digər çıxış edənlər əsgərlərimizin təmsalında bütün gəncləri əlamətdar gün münasibətilə təbrik edərək xidmətlərində uğurlar arzulayıblar.

Bildirilib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu uğurlu gənclər siyasətinin davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycan gəncliyi ölkəmizin bu günü və gələcəyi haqqında düşünür, əməli fəaliyyətində vətəndaşlıq hisslərinə malik olduğunu nümayiş etdirir. 44 günlük Vətən müharibəsində gənclərimizin göstərdiyi şü-

hərbi hissəsində bayram tədbiri keçirildi. Tədbirdə əvvəlcə Ümummilli lider Heydər Əliyevin və müstəqilliyimiz, ərazi bütövlüyümüz uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

H.Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin rəisi mayor İlkin Qayıbov şəxsi heyəti bayram münasibətilə təbrik etdi, onlara şərəfli xidmətlərində uğurlar arzuladı.

Mərkəz rəisi Gənclər Günü'nün təntənəli surətdə qeyd olunmasının ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu, Ümummilli Liderin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda dövlət gənclər siyasətinin əsası-

xalqımıza qələbə sevinci yaşatdılar. Rəşadətli ordumuzun sıralarında xidmət edən bütün gənclərimizi bu möhtəşəm qələbə münasibətilə bir daha təbrik edirəm. Bu müqəddəs haqq savaşımızda qəhrəmancasına şəhidlik məqamına yüksələnlərin ruhunu ehtiramla yad edir, yaralılara və qazilərimizə Allahdan şəfa arzulayıram".

Tədbirdə iştirak edən Sumqayıt şəhər Gənclər Evinin nümayəndələri Teymur Aslanlı və Məhəmməd Hüseynov şəx-

Qüvvələrimizdə xidmətə başladığını vurğulayan muzey rəisi bildirdi ki, 44 gün davam edən Vətən müharibəsində gənclər misilsiz qəhrəmanlıq göstərərək işğal edilmiş torpaqlarımızı düşməndən təmizlədilər və herb tariximizə şanlı səhifələr yazdılar.

Digər çıxış edənlər də Azərbaycan gəncliyinin ictimai həyatımızda avangard rolundan söhbət açdılar.

**Əbülfət QASIMOV,
Azərbaycan Hərb
Tarixi Muzeyi**

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə dərse hazırlaşmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Xocalı faciəsi ərafəsində bölgədə yaranmış ictimai-siyasi vəziyyət.
2. 26 Fevral - Xocalı faciəsi. Xocalının qəhrəmancasına müdafiəsi.
3. Xocalı faciəsinin beynəlxalq aləmdə soyqırımı kimi tanınması. Xocalının qisasını Azərbaycan əsgəri almışdır.

Xocalı faciəsi ərafəsində bölgədə yaranmış ictimai-siyasi vəziyyət

Ermənilərin "Böyük Ermənistan" dövləti yaratmaq məqsədi daşıyan cəfəng planlarını həyata keçirmək üçün XX əsrin axırında azərbaycanlılara qarşı törətdikləri ən qanlı cinayətlərdən biri, azərbaycanlıların kütləvi soyqırımı - Xocalı faciəsidir.

1989-1990-cı illərdə keçmiş Sovet İttifaqının bir çox respublikalarında milli silahlı qüvvələrin yaradılması tələbi ilə mitinqlər keçirilirdi. Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin (DQMV) erməni separatçıları yaranmış vəziyyətdən bacarıqla istifadə edərək, "azərbaycanlılar Qarabağın erməni əhalisinə təhlükə yaradırlar" bəhanəsi altında DQMV-dən hərbi xidmətə çağırılan erməni gənclərinin SSRİ silahlı qüvvələrinin o zaman vilayətdə yerləşən hərbi hissələrində, Xankəndidəki 366-cı alayda və Xocavənddəki sərhəd dəstəsində xidmət keçmələrinə nail oldular. Beləliklə, Azərbaycan ərazisində (keçmiş DQMV-də) sovet ordusunun bazasında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə birbaşa təhlükə yaradan erməni silahlı dəstələrinin yaradılmasının ilkin mərhələsi başlandı.

1991-ci ilin noyabrında SSRİ rəhbərliyi daxili qoşunları yerləşdikləri respublikaların rəhbərliyinə təbə etmək haqqında qərar qəbul etdi. Ancaq Azərbaycanda yerləşən daxili qoşun hissələrinə rabitə qurğularını sökmək, rabitə avadanlıqlarını, silah və texnikanı respublikadan çıxarmaq tapşırığı verilmişdi. Buna baxmayaraq, Qarabağın dağlıq hissəsində 1991-ci ilin dekabrında çıxan daxili qoşun hissələri silahları və texnikaları erməni dəstələrinə qoyub gədirildilər. 1991-ci ildə Qarabağın dağlıq hissəsində azərbaycanlıların yaşadığı bir çox yaşayış məntəqələri ermənilər tərəfindən işğal olundu.

1992-ci ildə Azərbaycanda daxili ictimai-siyasi vəziyyət daha da gərginləşdi. Rusiyapərəst siyasət yeridən Azərbaycan prezidenti Ayaz Mütəllibov respublikanın MDB (Müstəqil Dövlətlər Birliyi) çərçivəsində Moskvanın maraqları orbitində qalmasına çalışır və milli ordunun yaradılmasını ləngidirdi. Bunun nəticəsində ki, 1992-ci ilin əvvəllərində Azərbaycan Ordusu tam silahlanmamış iki tabordan (təxminən 300 nəfər), yaxşı təlim keçməmiş, vahid komandanlığı olmayan DİN, MTN, XTMD (Xüsusi Təyinatlı Milis Dəstəsi) bölmələrindən, yerli özünümüdafiə qüvvələrindən və müxtəlif partiyaların könüllülərindən təşkil olunmuş dəstələrdən (ümumi sayı cəmi 2000 nəfərə qədər) ibarət idi. Bu şəraitdə erməni silahlı dəstələrinin şəxsi heyəti sayca azərbaycanlılardan çox olmasa da, daha yaxşı təşkil olunmuş, silahlanmış və təlim keçmişdi.

Artıq 1992-ci ilin fevralında Dağlıq Qarabağda Rusiyanın köməyi ilə silahlandırılmış, Azərbaycanın ərazisində işğalçı müharibə aparmağa qadir erməni ordu bölmələri

Mövzu: 26 Fevral - Xocalı faciəsi

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbəri bu dərse hazırlaşarkən Xocalı faciəsinə dair nəşr olunmuş vəsaitlərdən, dövrü mətbuatda çap olunmuş materiallardan, həmin faciənin iştirakçılarının xatirələrindən istifadə etməlidir.

var idi. Bu dövrdən etibarən ermənilər Dağlıq Qarabağın tərkibində və ondan kənarda azərbaycanlılar yaşayan iri yaşayış məntəqələrinin işğal planının həyata keçirilməsinə başladılar. Ermənistanla quru yol əlaqələri olmayan Qarabağ erməniləri ancaq hava yolu ilə kömək ala bilərdilər. Ona görə də ermənilər Qarabağda tələsik yeni vertolyot meydançaları hazırlayıb, Gorus-Stepanakert (indi Xankəndi) və Gorus-Hadrut reysləri təşkil olunurdu. Vəziyyətə tam nəzarət etmək, eləcə də bütün istiqamətlərdə maneəsiz hərəkət etmək və Dağlıq Qarabağda olan yeganə aeroportu ələ keçirmək üçün Xankəndi ilə Əsgəran arasında yerləşən, azərbaycanlıların yaşadığı Xocalı şəhərini ermənilər ələ keçirməli idilər.

26 Fevral - Xocalı faciəsi. Xocalının qəhrəmancasına müdafiəsi

Xocalı soyqırımı Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq müharibəsinin gedişində dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı törədilmiş soyqırımı cinayətlərinin ən dəhşətəlidir. Bundan əvvəl, Azərbaycanın Ermənistanla həmsərhəd Qazax rayonunun Bağanis-Ayrım kəndinin, Dağlıq Qarabağda azərbaycanlılar yaşayan İmarət Qərvənd, Tuğ, Səlakətın, Axullu, Xocavənd, Cəmili, Nəbilər, Meşəli, Həsənbənd, Kərkicahan, Qaybali, Malibəyli, Yuxarı və Aşağı Quşçular, Qaradağlı kəndlərinin işğalı zamanı həmin yaşayış məntəqələrinin dinc əhalisinin bir hissəsi qabaqcadan hazırlanmış plan əsasında xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilib. Yalnız bunu qeyd etmək kifayətdir ki, Xocalı soyqırımından bir neçə gün əvvəl - 1992-ci il fevralın 17-də Xocavəndin Qaradağlı kəndində 80 nəfərdən çox azərbaycanlı kütləvi qırğına məruz qalıb.

Xocalı Qarabağ hadisələri başlanmadan əvvəl içindən Ağdam-Şuşa və Əsgəran-Xankəndi yolları keçən bir qəsəbə idi. 1988-ci ilə olan məlumata görə, qəsəbədə 2135 nəfər adam yaşayırdı. Dağlıq Qarabağda yeganə təyyarə meydanı da burada idi. 1988-ci ildə Ermənistanın qovulmuş azərbaycanlıların və Fərqanədən qaçmağa məcbur olan Ahıska türklərinin bir hissəsi də Xocalıda məskunlaşmışdı. 1991-ci ilin ortalarında artıq burada 6300 insan yaşayırdı. Həmin ilin axırında ermənilərin səhərə hücumlarından sonra əhalinin bir hissəsi Xocalını tərk etdi. Respublika Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin məlumatına və digər sənədlərə əsasən faciəli fevral hadisələri ərafəsində şəhərdə 3 mindən bir qədər çox adam qalmışdı. 1991-ci ilin oktyabrından Xocalı ilə avtomobil nəqliyyatı əlaqəsi kəsildi. 1992-ci il yanvarın 2-dən şəhərə elektrik enerjisinin verilməsi dayandırıldı. Azərbaycanla ancaq hava yolu ilə, vertolyotlar vasitəsilə əlaqə saxlanırdı. Axırncı mülki vertolyot yanvarın 28-də gəldi. Son dəfə fevralın 13-də hərbi vertolyot ərzaq və yanacaq gətirdi. Ermənilər tərəfindən edilən aramsız hücumlara,

Azərbaycan rəhbərliyinin Xocalının taleyinə biganə münasibətinə baxmayaraq, əhali öz tarixi vətəninə tərk etmək istəmədi. Şəhər mühasirədə yaşayırdı, ancaq təslim olmurdu.

Xocalını aeroportun komandanı, milis kapitanı Əlif Hacıyevin rəhbərliyi ilə sərəncamında olan 1 "Alazan" tipli artilleriya qurğusu, 3 zirehli transportyor, yalnız atıcı silahlarla silahlanmış milli ordunun, XTMD-nin və yerli özünümüdafiə dəstəsinin döyüşçülərindən ibarət 160 nəfərlik qüvvə qoruyurdu. Şəhərin müdafiəçiləri ermənilərin bütün hücumlarını qətiyyətlə və mərdliklə dəf edirdilər. Məhz buna görə də əgər əvvəllər ermənilər azərbaycanlıların yaşadığı kəndləri işğal edərkən, əsasən piyada bölmələri ilə kifayətlənirdilərsə, Xocalıya son hücum zamanı (fevralın 25-dən 26-sına keçən gecə) ilk dəfə artilleriyadan və zirehli texnikadan geniş istifadə etdilər.

1992-ci il fevralın 26-sı Azərbaycan tarixinə ən qanlı səhifələrindən biri kimi yazıldı. Fevralın 25-dən 26-sına keçən gecə erməni silahlı dəstələri keçmiş sovet ordusunun 366-cı alayının köməyi ilə Xocalı şəhərini işğal edərək dağıtdılar və yerli əhaliyə qarşı əsil genosid aktı törətdilər. Erməni yaraqlıları 366-cı alayın zabıt və əsgərlərinin köməyi ilə şəhəri tanklarla və digər zirehli texnika ilə mühasirəyə alıb, bu qədim diyarın dinc əhalisini kütləvi şəkildə qırmağa başladılar. Yalnız Azərbaycan xalqına deyil, bütün bəşəriyyətə qarşı yönəlmiş dəhşətli cinayət əməli nəticəsində 613 nəfər dinc azərbaycanlı milli mənsubiyətinə görə vəhşicəsinə qətlə yetirilib, onlardan 63-ü uşaq, 106-sı qadın, 70-i qoca olub. Nəticədə 8 ailə tamamilə məhv edildi, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq valideynlərindən birini itirib. Bundan başqa, 487 dinc sakin ağır yaralanıb, 1275 nəfər girov götürülüb. Girov götürülənlərdən 150 nəfərini, o cümlədən 68 qadının və 26 uşağın taleyi məlumdur.

Bəşəri cinayət olan Xocalı soyqırımının təşkilatçıları Ermənistan Respublikasının siyasi və dövlət rəhbərliyi, birbaşa iradələri isə Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri, Dağlıq Qarabağdakı erməni terrorçu dəstələri və keçmiş sovet ordusunun Xankəndi şəhərində yerləşən 366-cı motoatıcı alayının şəxsi heyətidir.

Xocalı soyqırımı Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana təcavüzü zamanı doğma torpağının müdafiəsinə qalxmış xalqımızı sarsıtmaq, onun mübarizə əzmini qırmaq, Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı əhalisinin bir hissəsini məhv etmək niyyəti ilə törədilmiş silsilə kütləvi qırğın aktlarından biridir. Bunu Xocalı faciəsindən təqribən ay yarım sonra - aprelin 8-də Kəlbəcər rayonunun Ağdaban kəndinin işğalı zamanı qabaqcadan hazırlanmış plan əsasında həyata keçirilmiş kütləvi qırğın aktında xüsusi amansızlıqla, içərisində uşaqlar, qadınlar və qocalar olmaqla, 67 nəfər dinc sakinin qətlə yetirilməsi, onlarla şəxsin girov götürülməsi, itkin düşməsi, kəndin tamamilə yan-

dırılması da sübut edir. Bu tədbirlərin davamı kimi 1992-ci il avqustun 28-də Goranboy rayonunun Ballıqaya kəndində daha bir amansız cinayət - Ballıqaya qətləmi törədilib. Nəticədə 24 nəfər azərbaycanlı mülki şəxs amansızlıqla qətlə yetirilib, onların arasında 6 azyaşlı uşaq, o cümlədən 6 aylıq körpə də olub, 3 azyaşlı uşaq isə hər iki valideynini itirib. Öldürülmüş dinc insanların bəzilərinin meyitləri yandırılıb. Ballıqayada 93 yaşında qoca qadına da aman verilməyib, ümumilikdə öldürülənlərin əksəriyyəti uşaqlar, qadınlar və qocalar olub.

Ümummilli lider Heydər Əliyev 26 mart 1998-ci ildə "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" Fərman imzalayaraq əsrlər boyu Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş cinayətləri ictimai-siyasi fikrin diqqət mərkəzinə gətirdi.

Bu günlər Xocalı faciəsinin 29-cu ildönümü tamam olur. Xocalı faciəsində həlak olanların xatirəsi hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün əziz olmalıdır. Hər il fevralın 26-da bu dəhşətli faciəni yad edən hər bir azərbaycanlı ermənilərin vəhşiliyini unutmamalıdır. Lakin biz Xocalı faciəsinin tarixi hadisə kimi yadda saxlamaqla kifayətlənməməliyik. Xocalı faciəsi azərbaycanlıların qəlbine qorxu, ermənilərin üstünlüyünə inam hissələri səpməməli, əksinə, qisasçılıq hissələrini alovlandırmalıdır. 2020-ci il sentyabrın 27-nə kimi sənədlərdə döyüş nəvbətçiliyi aparın əsgərlər, hərbi xidmətdən tərxis olunan hər bir Azərbaycan vətəndaşı döyüşlər başlayanda döyüşənlərin sırasında olmaqla o müdhiş gecədə həlak olan vətəndaşlarımızın, qocaların, qadınların, uşaqların, əsir düşmüş, alqaldıcı təhqirlərə məruz qalmış, namusu tapdalanmış qız-gəlinlərin qisasının alınması amalı ilə yaşayırdılar.

Xocalı faciəsinin beynəlxalq aləmdə soyqırımı kimi tanınması. Xocalının qisasını Azərbaycan əsgəri almışdır

Xocalı soyqırımının dünya miqyasında tanınması istiqamətində ardıcıl işlər aparılmış və 2010-cu il yanvarın 31-də İslam Əməkdaşlığı Təşkilatına üzv dövlətlərin Parlament İttifaqının (İÖT Pİ) Uqandanın paytaxtı Kompala şəhərində keçirilən və 51 ölkənin parlament heyətləri, başçıları iştirak etdiyi VI forumun təşəbbüsü ilə "İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı Gənclər Forumu ilə İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı Parlament İttifaqı arasında əməkdaşlıq haqqında" qətnəmə imzalanmışdır. "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində qəbul olunmuş qətnədə Xocalı faciəsinə "Erməni silahlı qüvvələri tərəfindən dinc əhalinin kütləvi qətləmi" qiyməti verilmişdir. Qətnədə "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyasına həm milli, həm də beynəlxalq səviyyədə tam dəstək verməyə çağırılan bəndə öz əksini tapmışdır. Bu, beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən Xocalı faciəsinin "İnsanlıq qarşı cinayət" kimi tanıyan ilk sənəddir. "Xocalıya ədalət!" kampaniyasının fəaliyyəti-

nin bu il 11-ci ili tamam olur. Bu müddət ərzində Xocalı soyqırımına beynəlxalq səviyyədə hüquqi, siyasi və mənəvi qiymət verilmişdir. Nail olmaq üçün Gənclər Forumu faciəni beynəlxalq sənədlərdə insanlara qarşı cinayət və soyqırımı kimi tanımasını kampaniya çərçivəsində əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirmişdir. Xocalı soyqırımının dünya miqyasında tanınması sahəsində aparılan sistemli işin nəticəsidir ki, İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı Parlament İttifaqının, Meksika, Pakistan, Çexiya, Peru, Kolumbiya, Panama, Honduras, Sudan, Qvatemala və Cibuti parlamentlərinin müvafiq sənədlərində Xocalı törədilmiş kütləvi qətlərin soyqırımı aktı olduğu təsdiq edilmişdir. Rumıniya, Bosniya və Herseqovina, Serbiya, İordaniya, Sloveniya, Şotlandiya parlamentləri, eləcə də Amerika Birləşmiş Ştatlarının 21-dən çox ştatının icra və qanunvericilik orqanı Xocalı faciəsinə qətləmi kimi qiymətləndirərək qətiyyətlə pisləyib.

Xocalı soyqırımının 14-cü, 15-ci və 16-cı ildönümü Türkiyədə, Rusiyada, Almaniyada, ABŞ-da, Ukraynada, Qazaxıstanda, Gürcüstanda, Küveytdə və dünyanın bir çox ölkələrində qeyd edilmişdir. 2005-2007-ci ilin fevralında Türkiyə Böyük Millət Məclisinin xüsusi iclasında Xocalı soyqırımı ilə bağlı məsələ müzakirə olunmuşdur. 2011-ci il fevralın 19-dan 26-dək Türkiyənin ayrı-ayrı şəhərlərində "Xocalı həftəsi" adlı tədbirlər proqramı çərçivəsində müxtəlif anım mərasimləri, aksiyalar keçirilmiş və bu tədbirlər hər il davam etdirilir. Dünyanın bir sıra şəhərlərində də artıq bu tədbirlər geniş miqyas almışdır.

Bu siyasət Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasına yönəldilib. Cənab Prezident öz çıxışlarında dəfələrlə qeyd edib ki, dövlətçiliyimiz qorumaq üçün Azərbaycanın güclü ordusu olmalıdır. Ordu quruculuğunu daim diqqət mərkəzində saxlayan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Azərbaycan Ordusu qarşısında hər an torpaqlarımızı azad etmək üçün hazır olmaq vəzifəsini qoymuşdur. Ali Baş Komandan Ermənistan-Azərbaycan münasibəti haqqında danışarkən demişdir: "Hamı bilməlidir ki, sülh tərəfdarı olmağımıza baxmayaraq, müharibənin yenidən başlanmamasını və bu məsələnin sülh yolu ilə həllini istəməyimizə baxmayaraq, bizim əzbirimiz də tükənmiş deyildir. Azərbaycan öz doğma torpaqlarını nəyin bahasına olursa-olsun, azad edəcəkdir".

Müharibədə döyüşlər həm ordunun qüdrətinin, həm də döyüşçülərin döyüş əzminin, qələbə ruhunun göstəricisi olur. Əsgər qətiyyətlidir, ordu qətiyyətlidir, əsgər güclüdirsə, ordu güclüdür, əsgərin döyüş hazırlığı yüksəkdirsə, ordunun döyüş hazırlığı yüksəkdir. 27 sentyabr - 10 noyabr 2020-ci il tarixlərdə işğal olunmuş torpaqların düşməndən azad edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü daxili və xarici siyasətin nəticəsində rəşadətli Azərbaycan Ordusu tarixi torpaqları azad etdi və Xocalı şəhərində erməni terrorçularının törətdiyi vəhşiliklərin qisasını aldı.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

“Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ordusunun zabit və hərbi məmurları” kitabı nəşr olunub

Geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulan kitabın müəllifi Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Hərbi Akademiyasının Adyunktura və elm şöbəsinin rəis müavini - Adyunktura rəisi polkovnik Atamalı Şahbazovdur.

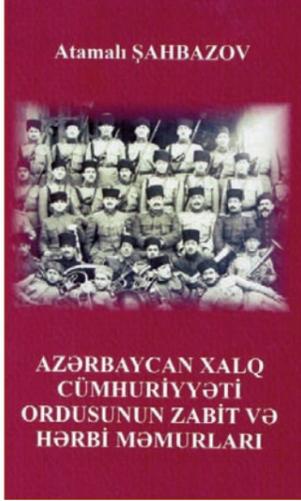
Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının Adyunktura və elm şöbəsində geniş mənəbə və ədəbiyyat əsasında hazırlanan nəşrdə cəmi 23 ay yaşamış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə ordu quruculuğu tarixi, milli kadrların formalaşdırılması prosesi kompleks şəkildə tədqiq olunub.

Nəşrdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ordusunun yaradılmasının həmin dövrdə milli vəzifəyə çevrildiyi, bu prosesin milli dəyərlər üzərində aparılmasının ordunun qısa zamanda formalaşmasının əsas səbəblərindən biri olduğu xüsusi vurğulanıb.

Kitabın baş məsləhətçisi və “Ön söz”ün müəllifi Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının Adyunktura və elm şöbəsinin hərbi tarix üzrə dosenti, tarix elmləri doktoru Mehman Süleymanov, məsləhətçisi Dövlət İdarəçilik Akademiyasının tarix kafedrasının müdiri, dosent Firdovsiyə Əhmədova, rəyçisi isə tarix üzrə fəlsəfə doktoru Kamran İsmayilovdur.

Kitabda arxiv sənədləri və elmi əsərlər əsasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Hərbi Nazirliyinin faktiki fəaliyyət göstərdiyi 1918-ci il noyabrın 7-dən 1920-ci il aprelin 28-dək olan müddətdə Cümhuriyyət ordusunda həqiqi hərbi xidmət keçmiş zabit və hərbi məmurların xidmətləri və digər əhəmiyyətli məsələlər işıqlandırılıb. Cümhuriyyət dövrünün tədqiqi tarixində ilk dəfə məhz bu əsərdə Cümhuriyyət ordusunda xidmət etmiş zabit və hərbi məmurların dəqiq sayı müəyyənləşdirilib, onlar haqqında tarixi arayış verilib, kadr heyəti ilə işlərin necə qurulması haqqında zəngin məlumatlar ilk dəfə bu əsərdə təhlil olunur.

Bundan əlavə, nəşrdə Cümhuriyyət hərbi məktəbinin məzunları və onun ordusunda həqiqi hərbi xidmət keçmiş azərbaycanlı, qeyri-azərbaycanlı zabit və

hərbi məmurlar, generallar haqqında məlumatlar oxucuların diqqətinə çatdırılır. Azərbaycan Ordusunun və eləcə də Hərbi Nazirliyin fəaliyyətə başlamasının 100 illik yubileyinə həsr olunan kitab Cümhuriyyət ordusunun kadr siyasətini, onun tendensiyalarını özündə əks etdirən tarixi-xronoloji mənbədir. Nəşrdə, həmçinin Cümhuriyyət ordusunun zabit və hərbi məmurlarının xidmət yolu haqqında dəqiq məlumat əldə etmək mümkündür.

Cümhuriyyət dövründə yeni milli zabit kadrların ha-

zırlanması, onların statistikasını da kitabda təqdim olunub. Zabit və məmurlarla işlərin qurulması haqqında müfəssəl məlumatın təqdim olunması əsərin əsas üstünlüklərindən və faydalarından biridir. Həmçinin kitabda Cümhuriyyət dövründə qazanılmış təcrübənin metodoloji baxımdan öyrənilməsinə imkan verən mühüm məlumatlar onun aktuallığını daha da artırır.

Nəşrdə, həmçinin Azərbaycan Prezidentinin Cümhuriyyət dövrü ilə bağlı şərhəncəmləri, Cümhuriyyət ordusunda xidmət etmiş, eləcə də şəhid olmuş zabitlərin və məmurların siyahıları yer alır. Kitabda Cümhuriyyət ordusunun qadın hərbi məmurları, orduda mövcud olmuş hərbi və mülki rütbələr, onların uyğunluq dərəcəsi, həmin dövrə aid fotosəkillər əksini tapıb.

Respublikanın ali humanitar və xüsusi təyinatlı tədris müəssisələrinin müəllim, tələbə və kursantları, eləcə də geniş oxucu auditoriyası üçün nəzərdə tutulan nəşr, həmçinin gənclərin hərbi vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi baxımından da mühüm elmi mənbədir.

"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyədə uzaqmənzilli gəmi müdafiə raketini sınaqdan çıxarılib

Türkiyədə Silahlı Qüvvələrinin arsenalına daxil olan yeni uzaqmənzilli gəmi müdafiə raketini sınaqdan çıxarılib.

"Atmaca" adlı yeni raket Qara dənizin Sinop vilayəti sahillərində uçuşla sınaqdan keçirilib.

Türkiyə Ordusunun Dəniz Qüvvələri komandanı, admiral Adnan Özbal, Sinop valisi Erol Karaoğmeri, digər rəsmi şəxslər və hərbi heyət sınaq mərasimində iştirak edib.

Admiral Adnan Özbal milli istehsal olan yeni raketin imkanlarını yüksək dəyərləndirib.

Çin ortamənzilli raket hücumundan yerüstü müdafiə sistemini sınaqdan keçirib

Çin ortamənzilli raket hücumundan yerüstü müdafiə sistemini sınaqdan keçirib.

Bu barədə Çinin Milli Müdafiə Nazirliyi açıqlama yayıb. Sınaq ölkə ərazisində keçirilib və gözənilən nəticə əldə edilib. Nazirlik yeni sistemin müdafiə xarakteri daşdığını və heç bir ölkəyə qarşı yönəlmədiyini bəyan edib.

ABŞ hərbi-dəniz qüvvələrinin "Rafael Peralta" daimi Yaponiya sahillərinə gəlib

ABŞ hərbi-dəniz qüvvələrinin "Rafael Peralta" esminesi daimi yerləşdirmə üçün fevralın 4-də Yaponiyaya gəlib.

Yaponiya KİV-ləri xəbər verir ki, esminesin ABŞ hərbi-dəniz qüvvələrinin Yokosuka bazasında yerləşəcəyi qeyd olunub.

ABŞ hərbi-dəniz qüvvələrinin yeddinci donanmasının bununla əlaqədar yaydığı bəyanatda bildirilib ki, Esminesin bu bazada yerləşdirilməsi Birləşmiş Ştatların, onun müttəfiqlərinin və tərəfdaşlarının milli təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsinə, strateji maraqlarının müdafiəsini yüksəltməyə xidmət edir. Bəyanatda, həmçinin qeyd edilib ki, "Rafael Peralta" esminesi ABŞ hərbi-dəniz qüvvələrinin ən yeni və qabaqcıl gəmilərindən biridir. "Belə gəmilər ABŞ-ın regional təhlükəsizliyin təmin edilməsinə sadıqlıq, müttəfiqləri və tərəfdaşları dəstəkləmək və Hind-Sakit okean regionunda qanunun aliliyini təmin etmək niyyətlərini nümayiş etdirir.

İranda həbs olunan Cənubi Koreya dənizçiləri sərbəst buraxılıb

Fars körfəzində İran tərəfindən həbs olunan Cənubi Koreyaya məxsus neft tankerinin dənizçiləri sərbəst buraxılıb və onlara ölkədən çıxmaq üçün icazə verilib.

Bu barədə İranın Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Səid Xətibzadə məlumat verib. Lakin körfəzin ekoloji tarazlığını pozmaqda ittiham edilərək həbs olunan gəmi və onun kapitanı həbsdə saxlanılıb. Mətbuat katibi qeyd edib ki, onların barəsində məhkəmə araşdırılmasından sonra qərar qəbul olunacaq.

Qeyd edək ki, İranın neft satışından əldə etdiyi 4 milyard dollar məbləğində vəsait Cənubi Koreya banklarında dondurulub. Rəsmi Seul ölkə banklarında İrana məxsus vəsaitin olduğunu etiraf edib. Lakin həmin vəsaiti sanksiyalara görə İrana qaytara bilmədiyini də bəyan edib. İran hökuməti vəsaitin qaytarılmasında problemin olmadığını bildirib. Buna baxmayaraq, İran iqtisadiyyatı üçün olduqca əhəmiyyətli olan bu vəsait qaytarılmayıb. Bunun ardınca isə İran Cənubi Koreyaya neft daşıyan gəmini körfəzin ekoloji tarazlığını pozmaqda ittiham edərək həbs edib.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Azərbaycan əsgərlərinin təşəkkür videosu samsunlu məktəbliləri son dərəcə qürurlandıırıb

AZƏRTAC xəbər verir ki, Samsun vilayətindəki Kocatepe ibtidai məktəbinin 2-C sinfinin şagirdləri və müəllim Səadət Tıǧlı bir müddət əvvəl Azərbaycan əsgərlərinə dəstək məktubları yazaraq, onlara hədiyyələr göndərmişlər. Əsgərlərimiz isə şagirdlərə və onların ailələrinə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi tərəfindən hazırlanan video vasitəsilə təşəkkür ediblər. Şagirdlərin bu zərif təşəbbüsündən əsgərlərin duyduğu məmnunluğu əks etdirən video da məktublara oxunduğu və samsunlu məktəblilərə Azərbaycandan təşəkkür və salam göndərildiyi qeyd olunub.

Video şagirdlərlə yanaşı, onların ailələri ilə izləyən müəllimə Səadət Tıǧlı ortaq tarixə, dilə və dinə sahib azərbaycanlı qardaşlarının yanında olduqlarını göstərmək üçün onlara dəstək məktubları və müxtəlif hədiyyələr göndərmişlər.

Azərbaycan Ordusunun Ermənistanın işğalından azad etdiyi tarixi ərazilərimizdə xidmət aparan əsgər və zabitlərimizin Türkiyənin Samsun vilayəti məktəbliləri tərəfindən göndərilən məktublara cavab olaraq göndərdiyi təşəkkür videosu şagirdlərin böyük sevincinə və qürur duymasına səbəb olub.

lərini bildirib. Azərbaycan Ordusu əsgərlərinin onlar üçün çəkdiyi videonun məktəblilərin böyük sevincinə səbəb olduğunu vurğulayan Səadət Tıǧlı deyib: "Bu, bizi son dərəcə qürurlandırdı və sevindirirdi. Şagirdlərimizlə birlikdə göndərdiyimiz məktublardan sonra Azərbaycan Müdafiə Nazirliyindən aldığımız videokliplə son dərəcə qürur duyduq. Bir millət, iki dövlət olduğumuzu məktublarımız vasitəsilə Azərbaycan əsgərlərinə hiss etdirməkdən qürur duyuram. Hər zaman azərbaycanlı qardaşlarımızın yanındaydıq".

Səkkiz yaşlı məktəbli Zeynəb Kaya Azərbaycan əsgərlərinə daim dua etdiklərini bildirərək hissələrini belə ifadə edib: "Məktubları yazarkən çox həyəcanlandırdı. Onların göndərdiyi videonu izləyərkən ağladım. Onları çox sevirəm. Allah onları qorusun".

Zeynəbin anası Nazan Kaya isə bu təşəbbüslə azərbaycanlı qardaşlarının yanında olduqlarını ifadə etmək istediklərini diqqətə

çatdıraraq deyib: "Bizim bir millət, iki dövlət olmağımız əbədiyyətə qədər davam edəcək. Millətimizin və əsgərlərimizin əzmi sayəsində daim qalib gələcəyik. Allah onları daim müzəffər etsin. Qardaşlarımızın göndərdiyi video bizi çox təsirləndirdi. Onların üzrlərindəki sevinc hissələrini görmək bizi çox həyəcanlandırdı".

Şagirdlərdən Berk Artul da məktubunda Azərbaycan əsgərlərinə çox sevdini ifadə edərək yazıb: "Azərbaycan əsgərlərinin qalib gəlməsi və Zəfər qazanması üçün dua etdim. Allah onları qorusun. Bizə

göndərdikləri videoya baxdıqca çox həyəcanlandırdım".

Berkin anası Keziban Artul isə əsgərlərimizin məktublarını oxuduqları zaman üzrlərindəki ifadədən çox təsirləndiklərini bildirib. Şagirdlərdən Miraç Tilkiçi hissələrini belə ifadə edib: "Azərbaycanlı əsgərlərimizin Zəfər qazanması üçün Allaha dua etdim. Onları çox sevirəm. Bir əsgər qardaşımızın mənim məktubumu oxuyub sinəsinə taxdığını gördükdə çox fərqli hissələr yaşamışdım. Bu videoda da adıma eşitdikdə çox həyəcanlandırdım".

Uzun illərdən sonra ötən ilin 27 sentyabrında xalqımızın Zəfər tarixinə qızıl hərflər ilə yazılan Vətən müharibəsi başladı. Bütün ölkə Ali Baş Komandanın bir sərəncamı ilə səfərbər oldu, cəbhədə düşmənlə savaşa ordunun dəstəyinə tələsdi. Xalqımız sevincində idi. Çox keçmədən cəbhədə sevinci xəbərlər gəlməyə başladı. Düşmən müdafiəsi bir neçə istiqamətdən yarıldı və cəbhənin Füzuli istiqamətində Qaraxanbəyli, Qərvənd, Horadiz, Yuxarı Əbdürrəhmanlı, Aşağı Əbdürrəhmanlı, Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı və Nüzgar kəndləri işğaldan azad edildi. Cəbhənin digər istiqamətində isə oktyabrın 3-də Suqovuşanın işğaldan azad edilməsi xəbərini aldıq.

Uğurlu döyüşlər davam edirdi. Oktyabrın 4-də Cəbrayıl rayon mərkəzi işğaldan azad edildikdən sonra Xocavənd rayonunun ərazisində, Qarabağ dağ silsiləsinin cənub şərqində yerləşən Ziyarət dağına həmlə üçün yol açılmış oldu. Ziyarət dağına azad edilməsi cəbhənin bu istiqamətində döyüşən hərbi hissənin rəhbərliyinin qarşısında duran əsas tapşırıqlardan biri idi. Bölgədə Ziyarət dağı strateji mövqeyinə görə böyük əhəmiyyətə malikdir, 2478 m hündürlüyü olan Ziyarət dağından qərbə doğru uzanan Qarabağ dağ silsiləsi Laçın dəhlizinə və Şuşaya kimi gedib çıxır. Şimalda Ağoğan, qərbdə 1500 m hündürlükdə, 28 km məsafədə Şuşa şəhəri yerləşir. Ziyarət dağı ətraf ərazilər azad edilməsi baxımından mühüm rol oynayır. O, sanki ətrafda yerləşən yaşayış məntəqələrinin, yolların nəzarətini özündə saxlayır. Dağı azad etmədən Araz boyu əraziləri, Laçın dəhlizini nəzarətə götürmək mümkün deyildi. Oradan Qarabağın ən hündür zirvəsinə, hündürlüyü 2725 m olan Böyük Kirs dağına, Şuşa şəhərinə də təpədən, sıldırım qayalardan və çətin keçilən meşələrdən yollar uzanır. Azərbaycan Ordusunun bölmələri düşmənin gözləmədiyi istiqamətdən, çətin keçilən ərazilərdən müdafiənin dərinliyinə sızaraq Şuşanı 8 noyabrda düşmən işğalından azad etdi. Döyüşçülərin irəlilədiyi həmin çığırlar indi genişləndirilərək avtomobil yolu inşa edilir.

Düşmən də Ziyarət dağına əhəmiyyətini nəzərə alaraq onu əvvəlcədən müdafiəyə hazırlamışdı. Dağın zirvəsinə müasir kameralar yerləşdirmiş və müşahidə sistemi yaratmışdı. Düşmən həmin kameralardan istifadə etməklə dairəvi müşahidə ilə bütün ətraf əraziləri, yolları və yaşayış məntəqələrini nəzarətdə saxlayırdı. Orada uzunmüddətli müdafiə üçün sığınacaqlar hazırlanmış, çoxlu sayda sursat və ərzaq tədarükü var idi. Düşmən ərzaq şərtlərini nəzərə alaraq kamera müşahidə sistemini bir çox yerdə qurmuşdu. Görünür, kameraların görüntü-

ləri bir mərkəzdə toplanaraq orada təhlil edilir və bölmələrimizin fəaliyyəti nəzarətdə saxlanılırdı. Bununla kifayətlənməyən düşmən yaxınlıqda yerləşən meşələrdən və yollardan istifadə edərək bölmələri pusquya salır, onların fəaliyyətini ləngidir və vaxt qazanmağa çalışırdı. Yeni ərazilər işğaldan azad edildikcə düşmənin müdafiə sistemi sürətlə dağılırdı. Lakin düşmən böyük itkilər versə də, cəbhədə məğlubiyyətin

sonra düşmən mövqələri toz-dumana büründü. Bu zaman xüsusi hazırlıqlı qruplar düşmən mövqələrinə doğru irəliləyir və orada möhkəmləndirir. Artilyeriya batareyası aldığı sərəncama uyğun olaraq müşahidə kameralarını məhv etmək üçün ərzaq atəş altında saxlayırdı. Tüstü qumbaraları dağın zirvəsinə səpələnir, müşahidə kameralarını kor edir və düşməni psixoloji təsir altında saxlayırdı. Uzaqdan baxanda

hide etdikdən sonra kəndin yuxarı hissəsində çay yatağında ərzaq qırıqlarından istifadə olunaraq gizlədilmiş Kamaz tipli yük avtomobilini, bir az aşağıda isə böyükdən kollarının arasında atəş mövqeyində iki miniatür aşkar etdik. İlk raket atəşi ilə Kamazı vurduq, onun kuzovunda olan sursatlar parlaq şəkildə dağındı və məlum oldu ki, avtomobil sursat ilə doludur. İkinci raket miniatürün atəş mövqeyinə buraxdıq. Raketin atəş mövqeyində partlayışından sonra miniatürün heyətinin bir neçə nəfərinin meyiti qaldı, qalan şəxsi heyət qaçıb sığınacağa girdi. Bununla da şəxsi heyət üçün əvvəlcədən hazırlanmış örtülü sığınacağın yerini aşkar etdik və üçüncü raketlə oranı atəşə tutduq. Son atəşdən sonra güclü partlayış oldu və o, bir neçə saat davam etdi. Məlum oldu ki, orada həm də sursat anbarı var imiş. Bu müddətdə düşmən də bizim yerimizi aşkar etmişdi, orada qalmaq təhlükəli idi, çox keçmədi ki, düşmən mövqeyimizi miniatürdən atəşə tutdu. Uzun müddət mövqələrində qalan düşmən artıq psixoloji cəhətdən yorulmuşdu və onlar əsas tapşırıqlardan ayrılıb düşmüşdü. Ziyarət dağına gələn bütün yollar nəzarətə götürülmüşdü, burada qalan yüz nəfərə qədər düşmən əsgəri mühasirəyə alınmışdı. Onlar cəbhədə nə baş verdiyindən məlumsız idilər, öz komandirləri ilə əlaqə saxlaya bilmirdilər. Yaranmış vəziyyətlə bağlı Ermənistan tərəfi rəsmi olaraq ictimaiyyətə məlumat vermişdi. Sonradan üçtərəfli müqavilənin şərtlərinə əsasən onlar Ermənistanla təhvil verildi. İndi Ziyarət dağına zirvəsinə Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Düşmən Ziyarət dağına əvvəlcədən tunellər, yaşayış üçün sığınacaqlar, sursat və ərzaq anbarları hazırlamışdı. Bunlar Ziyarət dağı azad ediləndən sonra öz təsdiqini tapdı. Bu, düşmənin işğalçılıq siyasətinin bariz nümunəsidir. Azərbaycan əsgəri isə 44 günün sonunda düşməndən çökdürdü. Ziyarət dağına həmlə zamanı Laçın istiqamətində döyüşlərdə olan, sonralar döyüş xatirələrini mənimlə bölüşən zabıt yoldaşım o günləri belə xatırlayırdı: "Ziyarət dağına müşahidə edəndə onun zirvəsində duman aydın görünürdü, lakin bu inandırıcı deyildi, çünki günəşli bir gün idi. Bir müddətdən sonra məlum oldu ki, Ziyarət dağına həmlə başlayıb". Qarabağın gözəl guşələrindən və strateji əhəmiyyətə malik olan Ziyarət dağı onu azad edən döyüşçülərin yaddaşlarına əbədi olaraq həkk olundu. Vətən müharibəsinin zəfər tarixində mühüm rol oynadı, tarixi missiyasını özünə qaytardı və Azərbaycan xalqının Ziyarət gahına çevrildi.

**Polkovnik
Yaşar KƏRİMOV,
Silahlı Qüvvələrin
Hərbi Akademiyası**

Xalqımızın ziyarət gahına çevrilən Ziyarət dağı

acısını yaşasa da, müqavimət göstərməyə davam edirdi. Çünki ərazilərin əldə saxlanılmasında Ziyarət dağına rəhbərlik etmək üçün böyük əhəmiyyətə malikdir.

Oktyabrın 16-sı idi, cəbhə xətti Ziyarət dağına ətrafında yerləşən yüksəkliklərdən keçirdi. Komandanlıq çətin keçilən ərazilərdən sızaraq düşmənin dərinliyinə irəliləmiş qrupların Ziyarət dağına azad etmədən orada möhkəmlənmələrini, eləcə də onların təminatının çətin olacağını bildirdi. Yaxınlıqda yerləşən yaşayış məntəqələrinə Köhnə Tağlar və Ağcakənd bir növ düşmən üçün baza rolunu oynayırdı. Düşmənin burada aktiv fəaliyyəti aşkarlanmasa da, bölmələrimizin həmləsi cavabsız qalmırdı, artilyeriya və miniatürdən mövqələrimiz mütemadi olaraq atəşə tutulurdu. Köhnə Tağlar kəndi burada xüsusi rol oynayırdı.

Günəşli gün idi, sanki təbiət də bizim haqq işimizə dəstək verirdi. Uzaqda Qubadlı və Laçın istiqamətində döyüşlər gedirdi, artilyeriyanın, atəş və mərmii partlayışlarının səsi eşidilirdi. Düşmən qüvvələrini parçalamaq, onun bir hissəsini digər istiqamətə cəlb etmək məqsədilə Ziyarət dağına həmlə üçün əsl məqam yetişmişdi. Ətrafa sakitlik çökmüşdü, Birdən komandanın "Hücum" komandası eşidildi. Ziyarət dağına əks yamacında Tuğ kəndinin yaxınlığında atəş mövqeyində yerləşən artilyeriya batareyası və Ağcakənd istiqamətində yerləşən miniatür batareyası sakitliyi pozdu. Artilyeriyanın atəşindən

sanki dağın zirvəsi dumana bürünmüşdü. Topların, miniatürün atəş dəstəyi ilə bölmələr döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirir, qısa sığınacaqlar ilə irəli atılır və yeni əlverişli mövqələrdə möhkəmlənirdi. Həmin döyüşlərin iştirakçısı olmaq və onun sevincini yaşamaq isə sözlə ifadə edilən deyildi. Bir döyüş günü başa çatsa da, əldə olunan uğurlar ilə kifayətlənmək olmazdı, ancaq irəli düşmən üzərinə atılmaq və işğaldan qalan digər torpaqları da azad etmək lazım idi. Köhnə Tağlar yaşayış məntəqəsinin ətraf yüksəkliklərində iki düşmən tankının müşahidə edildiyi haqqında məlumat daxil oldu. Nəticədə həmin tankların vurulmasına qərar verildi. Növbəti gün heyətlə birgə həmin istiqamətə yollandıq. Bu zaman cəbhənin bütün istiqamətlərində şiddətli döyüşlər gedirdi. Döyüşlərə cəlb olunan zərbə tipli pilot-suz uçuş aparatları TB-2 "Bayraqdar"lar döyüş meydanında aşkarlanan düşmən tanklarını və zirehli döyüş maşınlarını məhv edirdi. Düşmən Vətən müharibəsinin PUA-larını uğurlu tətbiqi nəticəsində tanklarını tətbiq edə bilmədi, hətta onu döyüş meydanında qoyub qaçdı. Çünki "Bayraqdar"lar onların ölüm kabusuna çevrilmişdi. Ona görə də düşmən tanklarını qorumaq üçün gizlədirdi. Heyətlə Dolanlar kəndindən keçib Köhnə Tağlar kəndinin ətrafında müşahidə üçün əlverişli yüksəklikdə mövqə tutduq. Kəndi və ona yaxınlaşma yollarını nəzarətə götürdük. Bizdən düşməne qədər olan məsafə 3500 m təşkil edirdi. Bir müddət müşa-

İdman

"Qarabağ" Qurban Qurbanovun rəhbərliyi altında 300-cü qələbəsini qazanıb

Ağdamın "Qarabağ" klubu baş məşqçisi Qurban Qurbanovun rəhbərliyi altında 300-cü qələbəsini qazanıb. Yubiley Azərbaycan kubokunun dördüncü final mərhələsinin ilk oyununa təsadüf edib.

Öz meydanında "Qəbələ"ni 3:1 hesabı ilə məğlub edən Ağdam təmsilçisi 49 yaşlı mütəxəssislə yubiley uğuruna imza atıb.

Qeyd edək ki, 2008-ci ilin yayından "Qarabağ"ı çalışdıran Q.Qurbanov bu müddətdə komandanı 543 matça çıxarıb. Qələbələrə 223-ü Premyer Liqaya, 34-ü ölkə kuboku, 43-ü avrokuboklara təsadüf edib.

Azərbaycan atletləri İstanbulda keçiriləcək beynəlxalq turnirdə iştirak edəcəklər

Fevralın 7-də Azərbaycan atletləri İstanbulda keçiriləcək beynəlxalq turnirdə iştirak edəcəklər.

Beynəlxalq turnirdə ölkəmizi Avropa çempionu Nazim Babayev və Yekaterina Səriyeva təmsil edəcəklər.

Futbal üzrə Azərbaycan millisi Avropa çempionatlarında 25-ci qələbəsini qazanıb

Futbal üzrə Azərbaycan millisi Avropa çempionatlarında 25-ci qələbəsini qazanıb.

Seçmə və final mərhələlərində ümumilikdə 53-cü matçına çıxan yığmamızın yubiley uğuru Yunanistanla görüşə təsadüf edib. Bu, Avropa çempionatının seçmə mərhələsinin ikinci turunda qeydə alınıb. Afinadakı qarşılaşmada 24 dəfə qalib gələn millimiz səfərdə 3:0 hesabı ilə qələbə qazanıb.

Komandamız digər matçlarda 9 heç-heçə edib və 19 dəfə uduzub. Avropa səhnəsinə 1995-ci ildə çıxan yığmamız ilk qələbəsini 26 il öncə qazanıb. Həmin vaxt oktyabrın 23-də Polşa ilə üz-üzə gələn komandamız rəqibini 6:4 hesabı ilə məğlub edib. Yığmamız bu görüşlərdə 185 qol vurub və 170-ni buraxıb.

Azərbaycan kapoeyracıları beynəlxalq turnirdə 6 medal qazanıblar

Azərbaycan Kapoeyra Federasiyasının (AKF) idmançıları solo kapoeyra üzrə onlayn beynəlxalq turnirdə uğurla çıxış ediblər.

Ümumdünya Kapoeyra Federasiyası (WCF) tərəfindən videoformatda keçirilən "Joga Legal U-18" adlı yarışda Braziliya, Rusiya, Yaponiya, Portuqaliya, İtaliya və digər ölkələrdən idmançılar güclərini sınaqıblar. Müxtəlif yaş kateqoriyası üzrə keçirilən yarışda Azərbaycan komandası 6 medal qazanıb. Belə ki, Azər Orucov, Cavidan Pənahlı, Dilqəm İsmayilov turnirin qalibi adını qazanıblar. Zülfüqar Zeynallı yarışın ikinci, Cəfər Usubov və Əli Tağızadə isə üçüncü pillədə başa vurublar.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Tibb xidməti leytenantı Məmmədov Əşrəf Fəxrəddin oğluna 2019-cu ildə verilmiş zabitin şəxsi vəsiqəsi yararsız vəziyyətdə olduğu üçün etibarsız sayılır.

Baxşəliyev Nazim Bayram oğluna 1998-ci ildə verilmiş müharibə veteranı vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhəri

Növbətçi

baş leytenant
Günay TAĞIYEVA

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinedarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazırlanmış
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 45

Nüsxə 4050